No. 2523 Zaterdag 28 Mei 1932. 49ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Communicanda.

Bidweek.

Met het oog op de ellende, welke de wereld teistert, en de gevaren die er dreigen van de zijde van het ongeloof, communisme en onzedelijkheid, roept Paus Pius XI in een encycliek, de geheele Christenheid op, om het hoofd te bieden aan deze gevaren.

In zulke groote gevaren kan God alleen helpen. Daarom moeten we ons tot God wenden in een vurig gebed.

De Paus vraagt, dat allen zich met hem zullen vereenigen gedurende acht dagen te beginnen op 3 Juni het feest van het H. Hart om God's barmhartigheid of te smeeken over de wereld en te bewaren voor de gevaren die dreigen.

Om te voldoen aan dezen wensch van Z.H. de Paus, bevelen wij dat gedurende die 8 dagen, de priesters in de H. Mis zullen lezen het gebed „pro pace" en na de H. Mis zullen bidden de Litanie van het H. Hart.

Wij smeeken de geloovigen met allen aandrang om gedurende die acht dagen de H. Mis bij te wonen en de H. Communie te ontvangen tot intentie van Z.H. den Paus.

+ P. I. Verriet

Ap. Vic.

Ambtenaren en Bezuiniging.

In de stukken van onze laatste begrooting is herhaaldelijk gewezen op de bezuiniging welke kan verkregen worden met de vervanging van de dure krachten uit Holland door inheemsche.

Zeer terecht heeft de Raad verschillende [illegible] Openbare behandeling bij monde van den Heer Eskes, daarop gewezen bij de bezuiniging van onze politie.

De Heer van Dijk zeide wel dat een inheemsch agent evenveel verdient als een uitgezonden; maar de bezuiniging bedoelen wij ook niet als minder salaris, maar in het gemis aan aanwervings- en overtochtskosten enz. die voor een inheemsche niet noodig zijn.

We zijn van meening dat in deze nog verder gegaan kan worden dan de wenschen van den Raad. Onzes inzien zou het aangegeven beginsel ook op andere takken van dienst kunnen worden uitgebreid.

Naar geruchten luiden, zal binnen afzienbaren tijd onze administrateur van financien de Hr. H. Schotborgh den dienst verlaten en zijn we wel ingelicht dan zal deze Curaçaoenaar door een uit Holland gezonden ambtenaar vervangen worden. We hadden achter het woord ambtenaar al reeds aanstonds tusschen haakjes *dure kracht* kunnen voegen.

Deze import van Hollandsche ambtenaren is reeds een onderwerp van schrijven geweest voor de bekende anonyme briefschrijver in de N. R. C. van 19 en 23 Juli 1928.

Deze uitstekende kenner van Curaçaosche toestanden heeft toen reeds zijn waarschuwende stem laten hooren, dat door „zulk een bestuursbeleid de personeelsuitgaven voor de administratie van het gebiedsdeel financieel noodlottig zouden worden." Wij citeeren;

Men is begonnen met de Curaçaosche ambtenaren op alle mogelijke wijze te ontstemmen en afkeerig te maken van den gouvernementsdienst, eerst door een verlofsregeling, dien de meesten het vooruitzicht op „een jaartje verlof naar Nederland" ten eenenmale benam; daarna of daarnaast, door vaak vacatures in het ambtenarencorps lang onvervuld te laten en de promoties op den langen baan te schuiven, en eindelijk door groote willekeur bij benoemingen en promoties. Thans oogst men de vruchten van dat sollen met de belangen van derden. De besten onder de jongeren, die zich te kort gedaan achten of hun toekomst en vooruitzichten geheel op losse schroeven gezet zien, verlaten den dienst en niemand, die iets presteeren kan, biedt zich meer aan voor den gouvernementsdienst.

Wij zien thans in officieele stukken aangekondigd, dat er jonge Nederlandsche krachten met den rang van adjunct-commies naar Curaçao zullen worden uitgezonden. Misschien is een dergelijke maatregel onvermijdelijk geworden nu de Curaçaosche jongelieden zich niet meer wenschen te laten recruteeren voor den gouvernementsdienst. Maar men kan begrijpen, dat de kolonie hierdoor op nog grootere uitgaven gejaagd wordt, en er onder de klerken nog grootere ontevredenheid zal groeien, wegens de verloren promotie door de bezetting van den adjunct-commiezenrang door krachten en van buitenaf.

De kwestie van bezuiniging, waarop wij doelen bij het aanstellen van inheemsche ambtenaren in plaats van „dure Hollandsche krachten" betreft echter alleen uitrustingskosten en passagekosten en we zouden in het geheel niet wenschen, dat men bij aanstelling van inheemschen zou gaan redeneeren, deze kunnen wel met minder salaris toe; want in dit geval zullen weer niet de gewenschte elementen aangetrokken worden.

Een groot belang voor ons kleine eiland is zeker indien een paar ton salaris door Curaçaonaars (wier vrouwen en kinderen niet in Holland zitten) verdiend wordt; en van den anderen kant is het een bezuiniging.

De leuze bij een ambtenaarsbenoeming moet zijn; eerst kinderen van het land. In Holland is het in de provincies juist hetzelfde. In Friesland, Zeeland, Limburg krijgt een buitenstaander ook geen baantje. En moet bij de roep om „Indianisatie" in Ned. O. Indie, Curaçao achter komen?

Niet alleen bij de politie moet men zich afvragen, of hier op Curaçao zelf niet de noodige geschikte krachten aanwezig zijn, maar dit moet gelden voor ambtenaren bij alle diensten.

Naar we vernamen, zal ook binnen afzienbaren tijd de directeur van de Gevangenis weggaan, zonder een herbenoeming te wenschen. Zou daar nu geen Curaçaoenaar voor te vinden zijn, die eerst eens een jaar als adjunct die functie had afgekeken?

Eerst, wanneer er absoluut geen geschikte krachten hier te vinden zijn, laat men dan op hoop van zegen in Holland gaan zoeken.

„Op hoop van zegen" zeggen we, want dit laatste is hard noodig, gezien de wijze, waarop men op ons departement met de uitzending van ambtenaren te werk gaat. Gezien de ondervinding, is het heel best mogelijk, dat men voor een nieuwen administrateur van financiën hier, zou toegestuurd krijgen een ambtenaar van het departement van financiën, die in afdeeling zooveel, sectie zus werkzaam geweest is, m.a.w. die uit een werkkring komt die in de verste verte niet geleken heeft op de werkkring van een administrateur van financiën in dit gebiedsdeel.

Over de uitgezonden ambtenaren lazen we nog dezer dagen iets van Prof. Sleeswijk in de *Telegraaf* van 23 April 1932.

Indien een ambtenaar naar Indië, gaat, zoo zegt hij, dan ziet hij daarin een levensdoel.

In de West is dat slechts zelden het geval. De ambtenaar gaat er heen hetzij gedetacheerd uit de Oost, hetzij met een tijdelijke benoeming vanuit het moederland. Men blijft er dan vreemd en doet ook veelal weinig moeite om zich aan te passen. Men maakt vergelijkingen met de Oost. Deze vallen dan ten ongunste van de West uit, en men is met zijn oordeel, tevens veroordeeling, gereed, zonder zich af te vragen hoe het zoo geworden is en of het moederland wel zelf geheel vrij-uit gaat.

En verder aan het slot schrijft hij:

De goeden niet te na gesproken hebben wij met onze West Indische ambtenaren, tot in de hoogste rangen toe, lang niet altijd eer ingelegd. Een paar diplomas zijn niet voldoende. Er is ook beschaving, tact, savoir vivre en savoir faire noodig om verantwoordelijke ambten in een ver verwijderd gebiedsdeel met succes te vervullen. Iemand die werkelijk wat in zijn mars heeft en cultureel hoog staat, behoeft geen moeite te doen, zijn superioriteit ten toon te spreiden: die blijkt vanzelf wel. Zij behoeven zich niet als „veroveraars te gedragen" gelijk een der Maduro's het hiet uitgedrukt; de Curaçaoënaar heeft voor deze dingen een fijn ontwikkeld aanvoelingsvermogen. Maar de Nederlandsche regeering heeft lange jaren uit slecht begrepen spaarzaamheid niet de beste ambtenaren kunnen uitzenden; het mindere wreekt zich hier tot blijvend nadeel voor den staat.

Aan onze vertegenwoordigers in Oost en West, van hoog tot laag, hebben wij bijzondere eischen te stellen.

Of steeds die bijzondere eischen gesteld zijn? Ware dit het geval, de voordeelen zouden misschien grooter geweest zijn dan de nadeelen door Prof. Sleeswijk en de anonymus van de N. R. C, genoemd.

We willen echter nog eens wijzen op de groote voordeelen bij het aanstellen van Curaçaosche ambtenaren.

Men bespaart uitrusting- en passagekosten, en bovendien de uitkeering van 10 % over het gedurende zes jaren verdiende salaris.

Aan de Curacaosche ambtenaren wordt een riem onder het hart gestoken. Als wij geschikt zijn, dan kunnen we ook het hoogste bereiken.

En laat men dan ook eens een streep zetten, door de pijnigende en onrechtvaardige opvatting, dat ook eenige kleur ongeschikt maakt.

Wat is de gedachte niet neerdrukkend, en hoe weinig goede elementen zullen de ambtenaren loopbaan ambieeren, wanneer het idee zich gaat vastzetten. Ja, als er een betrekking open komt, dan wordt er iemand uit Holland gestuurd.

Een groot voordeel is, dat de Curaçaosche ambtenaar zijn talen spreekt.

Hij is direct ingewerkt en kent het publiek.

Men weet, wat men aan hem heeft met betrekking tot het klimaat.

Bij uitgezonden ambtenaren, moet men dit maar afwachten, en dit niet alleen wat betreft de persoon in kwestie, maar het heele meegebrachte gezin. Hoeveel uitgezonden ambtenaren hebben hun gezin niet in Holland? En is dat bevorderlijk voor hun leven en werken?

Ieder land kijkt bij een crisis het eerst naar zich zelf, gelijk het Hollandsche spreekwoord zegt, dat het hemd nader is dan de rok.

Alleen willen we nog bij dit pleit voor de benoeming van Curaçaosche ambtenaren de aandacht vestigen op een euvel, waarover de bekende anonymus in de N. R. C. schreef van 3 Augustus 1928 en waarvoor hier steeds gevaar blijft. Hij schreef toen:

Te Curaçao is de laatste jaren bij het bezetten zoo van hooge alsook van lagere posten in het administratief apparaat, dikwijls, zeer dikwijls, och als regel zelfs, minder gelet op de zakelijke titels, op billijke ambtelijke aanspraken van wie daarvoor in aanmerking kwamen, dan op persoonlijke betrekkingen.

Het regime van nepotisme heeft er hoogtij gevierd.

Het verderfelijke nu van dit van hooger hand ingestelde regime (het was in het jaar 1928) is, dat het onbegrijpelijk snel school heeft gemaakt naar beneden toe, zoodat men in de Curaçaosche administratie dra niet enkel meer te maken had met goden, maar ook met mindere goden, met vrienden en met de vriendjes van de vrienden.

Ijver en plichtsbetrachting, toewijding aan den dienst en zucht om zich te onderscheiden, al die bijkomstigheden zijn onder de landsdienaren- de goede niet te na gesproken- in discrediet geraakt. Waartoe ook zich inspannen en zijn best doen, om zich voor zijn taak te bekwamen, als het voor het maken van promotie maar aankomt op een wit voetje bij de een of andere protégé."

Kennis, ijver en plichtsbetrachting, zoo heeft indertijd de Gouverneur aan de ambtenaren meegedeeld, zullen de eenige maatstaf zijn voor het in aanmerking komen bij promotie.

Van den goeden wil van onzen huidigen bewindsman zijn we overtuigd.

En moge deze woorden een aansporing zijn voor onze ambtenaren om te werken voor hun eigen welzijn en het belang van ons volk.

Bridgitis.

Een lezer van de „N. Rott. Crt spreekt over een nieuwe ziekte, die hij bridgitis noemt. Bridge is het kaartspel, dat thans veel gespeeld wordt:

„Bridge begint een plaag te worden!

Het is me wel overkomen dat het mij werd kwalijk genomen als ik niet bereid bleek vierde man te zijn aan een bridgetafel, wanneer een begonnen boek mij meer trok. Zoo'n spelbreker, die aan een boek de voorkeur geeft boven bridge!

„Zoo ver is het werkelijk hier en daar gekomen. Er zijn vrouwen, die daarvoor huishouding en kinderen verwaarloozen, die van de eene bridge drive (kaartpartij) naar de andere trekken zelfs des middags.',

„We kunnen werkelijk hier op Curaçao ook spreken van een Bridgemanie, welke een plaag begint worden en niet, of nauwelijks tijd meer laat voor ernstige bezigheden.

En men kan niet ontkennen helaas, dat bij dit vermaak waartegen op zich zelf geen enkel bezwaar behoeft te bestaan, te ver en zelfs veel te ver wordt gegaan, zoodat men van ontaarding moeten spreken.

Welk een ledige levens moeten het zijn, die zoo zinneloos gevuld moeten worden.

Een vrijzinnige stem tegen geboortebeperking

Pas hebben wij den bekenden klank in de N. R. Ct. weer vernomen: het bevolkingscijfer moet omlaag, wij moeten de bevolking stabiliseeren.

Een andere vrijzinnige, ir. S. L. Louwes, secretaris van de Overijselsche Landbouw-Maatschappij, huldigt ten aanzien van het bevolkingsvraagstuk een heel andere meening.

Hij beroept zich daarvoor niet op godsdienstige overwegingen; hij spreekt niet van Gods wet die zich tegen opzettelijke geboortebeperking verzet; hij rekent enkel met natuurlijke verschijnselen.

In het democratisch tijdschrift De Opbouw de gevolgen, uit economisch en sociologisch oogpunt, van het landbouwbedrijf in ons land behandelend, wijst hij er op, dat het platteland de eeuwen door de bron is geweest, waaruit de bevolking naar de groote centra vloeide.

In Duitschland heeft men uitgerekend, dat Groot-Berlijn, aan zich zelf overgelaten, bij de tegenwoordige geboorte- en sterftecijfers in een kleine twee eeuwen tot één veertigste van zijn bevolking zou zijn ingekrompen.

En alsof hij zich tot de N. R. Ct. richtte voegt hij er aan toe, dat een achteruitgang in de bevolking doordat het geboortecijfer lager wordt dan het sterftecijfer, hollend snel gaat: het is als met iemand die boven zijn inkomen leeft en zijn kapitaal moet aantasten.

De West-Europeesche bevolking schijnt zich, meent ir. Louwes, op het keerpunt van haar ontwikkeling te bevinden: het geboortecijfer is in den loop der jaren steeds toegenomen, maar het heeft geen achteruitgang van de bevolking met zich meegebracht omdat het altijd nog het sterftecijfer overschrede.

In Frankrijk hebben de twee elkaar langen tijd in evenwicht gehouden, en in Duitschland naderen ze elkaar zeer snel en vermoedt men dat omgeveer tusschen 1945 en 1950 vooruitgang in teruggang zal omslaan.

In 1930 bedroeg Duitschlands bevolking ongeveer 63 millioen; bij een doorgaande ontwikkeling in de tegenwoordige richting zal de bevolking maximaal 68 millioen bedragen, maar in het jaar 2000 zal ze zijn teruggevallen tot 46 millioen en zullen dan het platteland en vele steden voor een goed deel ontvolkt zijn.

De heer Louwes wijst er voorts op, dat in onze tegenwoordige maatschappij het kinderaantal als regel het geringst is bij de maatschappelijk meest geschikten, waaronder niet de rijksten, maar vooral zij moeten worden verstaan, die uit een lagere klasse der bevolking naar boven stijgen.

Deze, in het algemeen begaafd, met begaafde kinderen, gaan ras hun ondergang tegemoet: bij een kindercijfer van één of twee moeten deze geslachten snel uitsterven. daar een kinderaantal van drie en vier noodzakelijk is om, gezien het aantal kinderlooze huwelijken, de bevolking in stand te houden.

De geschiedenis bewijst dit.

Achtereenvolgens zijn in de oudheid de groote rijken ten onder gegaan, die hun kracht zochten in een zeer groote stedelijke beschaving.

Toen het platteland door verkeerde regeeringsmaatregelen verdorde, kregen de stedelijke leiders geen opvolgers meer: niet alleen het volk verminderde, maar het ras verarmde.

Op het platteland, zegt ir. Louwes, is een latente reserve van maatschappelijk meer begaafden aanwezig, maar als de spanningen te sterk worden, gaat de plattelander zijn land verlaten.

Een volk als de Russen kan tot op zekere hoogte verkwistend met zijn bevolking omspringen, wijl 80 á 90 procent daarvan op het platteland wonen, en het heeft daar een ongekende bron van steeds groeiende volkskracht.

West-Europa kan zich die verkwisting niet meer veroorloven, en wanneer het landbouwbedrijf mocht worden ingekrompen, dan vernietigt het de reserve, waaruit het ter compensatie van het verlies in de stedelijke bevolking moet putten.

Hetgeen de heer Louwes aanvoert zijn zuiver natuurlijke, verstandelijke overwegingen, maar juist deze kunnen misschien iets zeggen tot hen, die op zakelijke gronden het pleidooi voor opzettelijke geboortebeperking voeren.

Prof. Sleeswijk en Curaçao.

In de Telegraaf van 23 April l. l. heeft Prof. Sleeswijk, die eenige jaren geleden dit gebiedsdeel bezocht en er veel over geschreven heeft, het opgenomen tegen de z. g. voorlichters, waarover we verschillende malen reeds geschreven hebben.

Onder het stuk staat *„Nadruk verboden"* wat we erg jammer vinden, want daardoor zullen verschillende Nederlandsche bladen het stuk niet overnemen, en de wijze lessen daarin gegeven, beperkt blijven tot de lezers van genoemd blad alleen.

Prof. Sleeswijk laat in genoemd stuk een waarschuwende stem hooren.

Vooreerst zegt hij, dat de kennis van het Nederl. volk omtrent de West, nog altijd veel te wenschen overlaat.

Verder wijst hij op het verschil van aard en samenstelling in de blanke bevolking hier en in de Oost, zoowel in het corps ambtenaren als in de vrije beroepen. Wat over het corps ambtenaren gezegd wordt, daarvan hebben we eenige stukken geciteerd in ons artikel „Ambtenaren en bezuiniging".

We willen echter toch iets recht zetten in het artikel van Prof. Sleeswijk. Zijn artikel maakt den indruk alsof gewezen ambtenaren de geïncrimineerde schrijvers waren. En dit is geenszins het geval. We herinneren ons uit de geciteerde stukken slechts een interview van een ambtenaar, den vorigen directeur van O. W. Ir. Meyers, wat zoo opbouwend is als we maar zouden wenschen, en waarvoor we hiervoor dan lof hebben overgehad.

Onze bezwaren gingen echter vooral tegen schrijvers, toeristen, menschen die even hun neus op dit eiland staken en die het geloond hadden niet het minste begrip te hebben van Curaçaosche mentaliteit, en nog wat meer.

Ten volle echter onderschrijven we de beide slotalinea's van het artikel, waarin Prof. Sleeswijk zegt:

„Het bovenstaande beteekent geenszins, dat wij hier onze opmerkingen over Curaçaosche toestanden in den doofpot zouden moeten stoppen. Uit ervaring weet ik, dat ernstige, opbouwende critiek, en in de juisten vorm gegoten, daarginds ten volle wordt gewaardeerd en dat men er rekening mede houdt.

Het ligt aan ons, om van de Curaçaoënaars, voor zoover ze het nog niet reeds zijn, goede Nederlanders te maken."

LAATSTE LEZING DR. VAN DER SLEEN.

Bij vergissing is onderstaande gedeelte van Dr. v. d. S.-lezing uitgevallen op 4de bladzijde van dit blad. De lezer gelieve onderstaande in te voegen vóór de tweede alinea: tusschen de woorden: Om een schildershart in verrukking te brengen *en.*

De netheid, de Spr. . . .

Nederland, zoo zeide na voorlezing de Hr. de Pril, zal dus bij den terugkeer van Dr. v. d. S. met een ander, het echte Curaçao kennis maken. En het zal een voldoening zijn voor Dr. v. d. S., dat hij zal kunnen medewerken, dat de Antillen in Holland beter begrepen worden.

Hierna kreeg Dr. van der S. het woord. Het zou voor Spr. een groot genoegen zijn in Holland van Curaçao te kunnen vertellen. Spr. vertelde van de schoonheid van ons eiland; het binnenkomen in de haven, waar hij in de eerste oogenblikken, kort na de aankomst van de Westwerf, vijf mailstoomers zag binnenkomen, die al is de stad misschien klein, toch direct een indruk geven, dat er hier leven is. Spr. deed uitkomen dat zijn inlichtingen omtrent Curaçao aanvankelijk ook zeer onvolledig waren. Maar het mooie boekje van Fr. Realino had hem aanstonds beter op de hoogte gebracht. Afbeeldingen van Willemstad zijn er in Holland genoeg, maar Emmastad ziet men minder en toch had het leven daar Spr. getroffen, omdat het zooveel op Holland leek en het boven Holland zooveel voor had. Wat een heerlijkheid hier steeds de zon te hebben die we in Holland dikwijls zoo noodig missen. En dan een zon afgekoeld door de N.O. Passaat, waardoor het klimaat ook zeer geschikt wordt voor de Europeaan.

Spr. had het verder over de heerlijke, gratis badgelegenheden over het heele eiland en vergeleek daarmee het praatje in Holland, dat de menschen zich hier maar alleen wasschen na een regenbui.

Bijzonder was hij te spreken over de aardige uitstapjes, vooral aan de Noordkust, met die heerlijke ruïnte aan de stranden, en panorama's als nergens elders.

De plantengroei was geweldig meegevallen. Curaçao is boomloos zegt men in Nederland, maar Spr. noemde de manzanille en mangoboschen en dan die interessante cactus, meer interessant echter dan aantrekkelijk die men in Holland onder een wijnglas plaatst, maar hier opgroeit tot heele boomen.

Spr. had ook geboft, dat hij juist het gezellige oogstfeest had kunnen meemaken; de opening van den Koloniaal Raad en de intocht van Mgr. Verriet.

Spr. vond Bonaire niet mooier als Curaçao, wat algemeen beweerd wordt alhoewel het Gotomeer met de flamingo's een heel bijzondere trek geeft aan dat eiland.

BERICHTEN.

Hoog bezoek.

Op weg naar het Eucharistisch congres te Dublin in Ierland, wat 21 Juni zal geopend worden, vertoefde hier Mgr. E. M Dubuc bisschop van Barquisimeto in Venezuela. Mgr. was de gast van de Zusters van Welgelegen, waar een zuster van Mgr. lid dier congregatie is, en vertrekt heden met de Orinico naar Engeland. Goede reis.

Pater Meussen.

Dinsdag keerde met het S.S. Atlas van Bonaire terug R. P. Raf. Meusen die benoemd is tot kapelaan op Pietermaai.

Voorloopig zal de parochie van Playa op Bonaire zonder kapelaan moeten blijven.

Zuster Bertranda.

In den gezegenden leeftijd van 84 jaar overleed Maandagmorgen op Welgelegen de Eerw. Zuster Maria Bertranda. Sinds 3 Oct. 1873 was zij hier werkzaam in het Vicariaat van Curacao. Gedurende die jaren was zij in verschillende scholen van Aruba, Bonaire en Curacao.

Op 29 Juni 1923 vierde zij haar gouden jubilee in het St Martinusgesticht, bij welke gelegenheid H. M. de Koningin haar benoemde tot Ridder in de orde van Oranje Nassau.

In de laatste jaren was zij rustend op Welgelegen.

Zuster Maria Huberta Henrica Deckers, tante van Zijne Excelentie Minister Deckers, het tegenwoordige hoofd van het departement van defensie in Nederland werd geboren te Middelaar op 9 Juni 1848.

Maandagavond verrichte Mgr. Verriet de plechtige beaarding op het kerkhof van Welgelegen in tegenwoordigheid van talrijke Zusters, Paters en Fraters.

Ook Z. E. Gouverneur van Slobbe was aanwezig met echtgenoote en adjudant, als vriend van de Familie Deckers.

R. I. P.

Aanbidding op Otrobanda.

Zondag a.s. is het sluitingsfeest van de aanbiddingsdagen op Otrobanda.

Des morgens zal de plechtige hoogmis worden opgedragen met pontificale assistentie, terwijl het s'avonds pontificaal Lof zal zijn met feestpredicatie.

Portret Mgr. Verriet.

In dank ontvingen wij van Photo Studio F. J. Jansen Breedestraat 128 Otrabanda een portret in kabinetsformaat van Mgr. Verriet.

Commission Voluntaria.

Van den Hr. J. Rib Secretaris van genoemde Commissie ontvingen we een portret van Mgr. Verriet te midden van genoemde Commissie.

Onzen hartelijken dank.

La charitè voor Mgr. Verriet.

We hadden lang niet meer van deze vereeniging gehoord. Bestond La Charité nog? Maar ze is Zondagavond herrezen en schitterender voor den dag gekomen dan ooit te voren.

De leiding van de Dames Henriguez en Araujo, die op dit gebied reeds een naam hebben, was dan ook van een merkbare invloed.

Onder het spelen van het Limburgsche volkslied trad Mgr. de zaal binnen.

Na opening door den Heer L. Pijpers en het alleraardigste toespraakje der twee kinderen, kregen we een keurige gymnastische marsch van dames om de vlag van La Charité. Zeer artistiek ging later de marsch over in een symbolische voorstelling van het Bisschoppelijke wapen, waarbij de dames ieder een letter voorstelden van de wapenspreuk Pax Justitiae et Honor Pietatis.

De sergeant der Mariniers de Hr. I. M. Mersie had alle eer van het werk, waarvan weinigen maar kunnen bevroeden, hoeveel arbeid dit gekost heeft.

El desfile de las flores gaf in aankleeding een keurige voorstelling der verschillende bloemen en vlinders.

Ook de voordracht oogstte een uitbundig succes.

Zeer knap werd gespeeld *Un buen partido* waarbij in de verschillende rollen de eene voor de andere niet onderdeed. Ook de inhoud van deze comedie gemaakt door wijlen den Hr. Antoine Pijpers was iets bijzonders en vol schitterende humor. Er was dan ook een vol meeleven in de zaal en een herhaald applaus.

El segador de Christo was een prachtvolle hoog-litteraire maar ook diepreligieuse en indrukwekkende poesie op het woord van Christus „de oogst is wit, maar arbeiders zijn er weinig". Het slot van deze poesie was een toepassing op den nieuwen bisschop gemaakt door Mej. Anna Paula Henriquez.

Het geheel werd indrukwekkend en in de stemming welke paste, keurig voorgedragen door Mej. A. L. Pijpers.

Het koor der segadores hoe aardig en zwierig op zich zelf, was echter wel wat luchtig en vroolijk als een aansluiting op genoemde verheven poesie. De orkestbegeleiding onder leiding van den Hr. J. Palm, onmisbaar op zulke avonden was goed verzorgd. Van dezen leider was ook de compositie van het koor der segadores, een aardig stuk muziek.

Het verloop der avond en de tooneelveranderingen gingen zeer vlot dank zij de kundige leiding van den Hr. Mora. Zoodat de avond in alle opzichten geslaagd is, niet in het minst ook hierdoor, dat ze voor elf was afgeloopen.

Mgr. Verriet kwam nu zelf ten tooneele om in een hartelijk woord aan allen zijn dank te zeggen.

IN DANK ONTVANGEN

Van de K.N.S.M de tijdtafel van de Surinamelijn en de Colonlijn, over het 2de halfjaar 1922 en van de lijn New York-Venezuela over de Maand Juni-November 1932.

Van de „Italia" de tijdtafel der lijn Midden Amerika en de Pacific.

„Ingenieursbelangen".

Het Meinummer van Ingenieursbelangen opent met een artikel „Etiketten" van Dr. M. Broese van Groenou, dat de huidige hang naar gemoderniseerd hooger onderwijs (min of meer naar den Amerikaanschen trant en en zooals door Prof. Kruyt gepropageerd) in het licht der oudere opvattingen over de „universiteit," beschouwt en waarschuwt tegen overvoering.

Een ethische beschouwing, waarin de techniek op een verheven plaats wordt gezet, volgt daarna.

Vervolgens een paar artikelen over de crisis, en een vervolg van de genormaliseerde bedrijfsadministratie van v. d. Jagt.

De gebruikelijke rubrieken, waarin nog iets over de toekomst van den gasmotor, besluiten dit nummer.

Algem. Nederl. Verbond. Groep Ned. Antillen.

In het jaarverslag van het hoofdbestuur over 1931 lezen we over bovenstaande groep het volgende:

Op deze eilanden in West-Indië werd het Verbondsleven door het werkzame Bestuur flink onderhouden. Het bood den leden — en dat staat bijna gelijk met het over het lidmaatschap in aanmerking komende deel der bevolking van Curaçao — wederom iets aan: voordrachtavonden waar een bestuurslid of een spreker uit het moederland de belangstelling voor onze geschiedenis of ons belangwekkend heden levendig houdt. Komt er een oorlogschip, als bijv. Hr. Ms. „Arend", dan weet het de bemanning tot een muziekuitvoering of tooneelvertooning te bewegen, de jeugd wordt tot ijver bij het Nederlandsch onderwijs geprikkeld door Neerlandia prijzen en krijgt van Nederland herhaaldelijk iets moois te zien op de rolprent. De ouderen krijgen maandelijks hun „journaal", waardoor ze met het lief en leed van van het moederland beter kunnen meeleven en nu ook de Nederlandsch sprekende film haar intrede op het eiland heeft gedaan, kunnen ze hunst amgenooten in Europa ook herhaaldelijk hooren.

Er behoeft dus niet aan getwijfeld te worden, dat de Nederlandsche geest in dit gebied krachtig onderhouden wordt. En nu het Hoofdbestuur, in samenwerking met het Hoofdbestuur van de vereeniging Oost en West een commissie gevormd heeft voor de herdenking in 1934 van het feit, dat 300 jaar geleden de band tusschen Curaçao en Nederland werd gelegd, mag versterking van dien geest met reden verwacht worden.

Met voldoening worde hier nog vermeld, dat ingevolge de aandrang van het Hoofdbestuur (in samenwerking met dat van Oost en West) onder het Spaansche opschrift op het gedenkteeken voor de gevallenen bij den overval op 8 Juni 1929, een Nederlandsche vertaling werd geplaatst.

Met weemoed herdenken wij twee overledenen, die het A. N. V. een goed hart toedroegen en veel voor de bevolking der Antilen hebben gedaan: Mevrouw Van Grol-Meijers, de echtgenoote van den oud-gezaghebber van St. Eustatuis en Pater P. Delgeur, welke priester nog korten tijd lid van het Hoofdbestuur is geweerst.

De kerkinrichting van Willem I.

Het Kol. Weekblad schrijft:

Wij hebben erop gewezen, dat de voorgenomen vereening der Joodsche gemeenten in den geest van koning Willem I was, die op Curaçao alle protestanten in één kerk vereenigde. Het zal zoo ver niet gaan, schrijft de *Amigoe*, want voorloopig bedoelt men de leden van beide Joodsche gemeenten alleen bij elkaar te kunnen laten kerken.

En hadden wij gezegd, dat de kerkstichting in Emmastad een inbreuk op Willem I's plan maakte, de *Amigoe* zegt, dat dit ook het geval is met de in uitzicht gestelde gereformeerde kerkinrichting op de Isla. Inderdaad. Tot zekere hoogte. De predikant van Negropont wordt bezoldigd uit 's lands kas, zoodat hier de overheid zelf heeft meegewerkt aan de loslating van de regeling van 1825; de Gereformeerden zullen ook in Curaçao wel geen aanspraak maken op gouvernementsgeld.

Het treft ons, dat de begrooting spreekt van „drie predikanten bij de Vereenigde Protestantsche gemeente". Behoort ds. Van Lindonk dan daartoe? Is de kerk van Negropont een kerk van de Vereenigde Protestantsche gemeente? Waarom is dan bij Kon besluit, opgenomen in Pb. 1931 no. 29, de toepasselijkheid van het Kon. besluit van 12 Nov. 1824 (Pb. 1825 no. 91) beperkt tot de te Willemstad gevestigde Protestantsche gemeente?

Een groot Nederlander.

De bouwkundige medewerker van het bekende weekblad *The Observer* schreef een zeer waardeerend artikel over den bekenden Nederlandschen bouwmeester Dr. Hendrik Petrus Berlage, wien op 7 Maart in een algemeene vergadering van het Royal Institute of Britisch Architects te Londen, de koninklijke gouden eerepenning is aangeboden als erkenning van zijn groote verdiensten voor bouwkunst en stadsuitbreiding. Deze penning, het eerst door Koningin Victoria in 1848 toegekend, wordt iedere 3 of 4 jaren geschonken aan een leidende buitenlandsche bouwkundige.

Der Berlage is de eerste moderne bouwmeester, wien deze onderscheiding te beurt valt. Het blad noemt hem den deken der Europeesche architecten.

EEN AARDSCH PARADIJS.

Wie gaat er mee naar Venezuela?

Onder dit hoofd schrijft de Maasbode:

De legatie van de Ver. Staten van Venezuela te 's-Gravenhage verzoekt ons het volgende mede te deelen:

Den president, generaal J. V. Gómez, viel op 29 April j.l. ter gelegenheid van zijn jaarlijksche boodschap aan het congres, zoowel van de zijde van het parlement en het corps diplomatique, als van het talrijke aanwezige publiek, een hartelijke ontvangst ten deel.

De boodschap spreekt o.a. van den uitstekenden moreelen en materieelen toestand van het leger, dat evenwel tot het uiterste minimum beperkt blijft en slechts 10 pct. van het totale budget vordert; voorts van de uitbreiding van radio-telegrafischen en radio-telefonischen dienst, waardoor op het oogenblik tegen zeer lage prijzen uitstekende en snelle verbindingen met de geheele wereld mogelijk zijn.

Zelfs na het voldoen aan alle verplichtingen en na een uitgave van meer dan 20.000.000 bolivars voor openbare werken is er een voordeelig saldo, terwijl het budget meer dan zestig millioen bolivares bedraagt.

Deze resultaten zijn mogelijk gemaakt door het economisch en administratief beheer van general Gomez, zonder dat eenige belastingverhooging noodig was.

De belastingen bestaan uitsluitend in indirecte belastingen en zijn de laagste van alle landen. Geen enkele belemmering is aan het deviezenverkeer in den weg gelegd, terwijl noch van kapitaal, eigendommen of inkomsten, belasting wordt geheven.

Zoowel de in- als uitvoer is geheel vrij, en aan de burgers wordt geen enkele fiscale dwang opgelegd.

President Gomez kon dan ook aan het parlement verklaren, dat hij de republiek kon voorstellen als levende in onderlingen vrede; een in vruchtbaren wedijver levend Venezuela.

WEDSTRIJD-PROGRAMMA

Zondag 29 Mei 1932.

MUNDO NOBO.

2de Klasse:
Bismarck — Union
Aanvang 3.30 precies
Scheidsrechter: Hr. Fraser

1ste Klasse:
M. S. Z. — Volharding.
Aanvang 4.45 precies
Scheidsrechter: Hr. Winters.

ASIENTO-TERREIN.

2de Klasse:
Hercules — De West
Aanvang 3.30 precies.
Scheidsrechter: Hr. Schouwé

Res. 1ste klasse:
Asiento 2 — R. C. C. 2
Aanvang 4.45 precies
Scheidsrechter: Hr. Eugenio

R. C. C.-TERREIN.

2de klasse:
D.D.V.O. — SHELL
Aanvang 3.30 precies
Scheidsrechter: Hr. Buitenhuis

JULIANA-TERREIN.

2de klasse:
Juliana — Morningster
Aanvang 3.— precies
Hr. Kranenburg.

De bus naar Scherpenheuvel vertrekt om 2.30 van Wilhelminaschool [Wilhelminaplein.]

Het SS Atlas

zal inplaats van hedenmorgen 9 a. m. vertrekken hedenavond 10 p. m. naar Bonaire en de Bovenwindsche Eilanden.

Zeilvaart gedurende de maand April 1932.

Aangekomen van:		*Vertrokken naar:*	
Aruba	22	Aruba	23
Aves eilanden	1	Barbados	1
Barbados	1	Bonaire	37
Bonaire	38	Guanta	2
Fort de France	1	La Guaira	3
Guanta	2	La Vela	10
La Guaira	1	Pto. Cabello	10
La Vela	6	Rio Hacha	1
Puerto Cabello	17	Sto. Domingo	1
Tucacas	2		
Zee	1		
Totaal	92	Totaal	88

Havenbeweging.

April 1932.

ZEILSCHEPEN

	Aantal	Bruto (Inhoud in M³)	Netto (Inhoud in M³)
April	92	9.118	8.251
Vorige maanden	253	25.717	22.881
Totaal	345	34.835	31.132

STOOMSCHEPEN

	Aantal	Netto (Inhoud in M³)	Bruto (Inhoud in M³)
April	372	4.005.399	2.207.258
Vorige maanden	1.152	134.85.831	7.439.278
Totaal	1.524	17.491.230	9.646.536

Officieele Berichten.

Mej. Ernilia de Pool is belast met de werkzaamheden als verpleegster bij de Polikliniek op Schaarloo tijdens de verleende vrijstelling van dienst aan Mej. A. L. Wiestler.

Aan den Heer J. H. Perret Gentil Lz. is eervol ontslag verleend als adjunct Directeur van Openbare Werken en tijdelijk belast met de betrekking van Postdirecteur op Curaçao.

Engelsche taalwetenswaardigheden.

Een woord, dat steeds de bevreemding heeft opgewekt van Engelschen en buitenlanders, is „haberdasher", d.i. een handelaar in „kramerijen" of „garen en band".

De ook ten onzent nogal verspreide Duitsche opvatting, dat dit zonderlinge woord een Amerikanisme is, een verbastering van „habt Ihr das", is onjuist. Duitsche immigranten in de Vereenigde Staten, die het Engelsch niet machtig waren, zouden, wanneer zij in een „store" inkoopen gingen doen, door gebaren zooveel mogelijk hun bedoeling duidelijk gemaakt hebben, terwijl zij vroegen: „Habt Ihr das?" Zij deden dit vooral, wanneer zij een kleedingstuk kochten. Wilden zij een das hebben, dan wezen zij op dien, welken zij droegen, en voegden er in het Duitsch aan toe: Hebt u dit?"

Het woord „haberdasher" bestond evenwel lang voor er Duitsche immigranten in Amerika kwamen, en zelfs reeds voor de ontdekking van Amerika. Het komt voor in Chaucer. Bovenstaande verklaring berust klaarblijkelijk op de etymologische afleiding van den philoloog dr. Trusles, die aanneemt dat „haberdasher" een verbastering is van het Saksische „Hab ihr das?" De juistheid van deze afleiding staat evenwel volstrekt niet vast, en Sullivan vermeldt haar in zijn „Dictionary of Derivations" in het geheel niet, doch oppert de veronderstelling dat het woord afkomstig is van het Fransche „haber d'acheter", d.i. „te koop hebben". Het was evenwel een stokpaardje van Sullivan, dat de Engelsche taal meer van Latijnsche dan van Teutoonsche afkomst is, en om dit te te bewijzen ging hij soms heel ver.

De meeste afleidingen van „haberdasher" gaan dan ook terug tot het Germaansch, b.v. „Habe das, Herr" („Heb of Neem dit, mijnheer"), hetgeen naar den klank nog meer op het Engelsche woordt lijkt dan „Habt Ihr das?" In de oude Engelsch-Fransche douane lijst komt het woord „hapertas" voor; hiervan zal „haberdash" waarschijnlijk niet afgeleid zijn; vermoedelijk is „hapertas" niet anders dan een gebrekkige phoenetische weergave van het toen reeds bestaande „haberdash".

Een woord, dat vreemdelingen veelal in verwarring brengt, is „meat". De meesten hunner kennen het uitsluitend in de meest gebruikelijke beteekenis van „vleesch", en verwonderen zich er over dat het ook aangewend wordt voor andere spijzen. Zoo wordt snoepgoed aangeduid als „sweetmeat".

Het is waar, dat het woord in later eeuwen voornamelijk toegepast is op dierlijk voedsel en dat het thans, behalve in een samenstelling gelijk de zooeven genoemde, in de omgangstaal bijna uitsluitend in dien zin gebezigd wordt. Oorspronkelijk evenwel beteekende „meat" voedsel. Men herkent er gemakkelijk het Fransche woord „mets" (spijs) in. Het is daarvan evenwel niet afgeleid, doch heeft er een gemeenschappelijken stam mede in het Gothische „mots" en het Saksische „mete". Vormen van dien stam zijn over heel de aarde verspreid. In het Hindostans is spijs „mas", en in de taal der Mohikanen beteekent „meetsch" eet, en „meetsoo", hij eet.

De algemeene en oorspronkelijke beteekenis is dus „spijs" of „voedsel", en de Engelschen pasten eerst later het woord bij voorkeur toe op die spijs, welke voor hen het voedsel bij uitnemendheid is, namelijk vleesch.

In zijn oorspronkelijken zin komt het woord „meat" vooral voor in de Engelsche vertaling van den Bijbel. Hiervan kunnen ontelbare voorbeelden gegeven worden, waarvan het belangrijkste ontleend moet worden aan het Evangelie volgens den H. Johannes: „My flesh is meat indeed", waarin „meat" dus ook in den zin van „geestelijk voedsel" gebruikt wordt. Weinig minder belangrijk is de aanwending van het woord in het zelfde Evangelie „My meat is to do the will of him that sent me", dus in de beteekenis van: „Mijn geestelijk genot" of „mijn zielsgenot".

In tegenstelling met de Hollanders en de Duitschers, maar evenals de Franschen bezigen de Engelschen voor eetbaar (meat) een ander woord dan voor levend vleesch (flesh). Het laatste wordt ook in figuurlijken zin aangewend, b.v. „The World, the Flesh and the Devil", en staat dus tegenover het zooeven aangehaalde overdrachtelijke gebruik van „meat".

Merkwaardig is het dat „viands" (Fr. „viande") eveneens gebezigd wordt om spijs in het algemeen aan te duiden. Afgeleid van het Italiaansche „vivanda" (lat. vivendus, vivo, leven) beteekent het oorspronkelijk niet „vleesch" doch „levensmiddel".

Msbode

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij nietplaatsing nimmer teruggegeven.

M. d. R.:

Het is mijn gewoonte speciale aandacht te wijden aan die artikelen in Uw geëerd blad, welke juridische onderwerpen aanroeren. Ook zij, door U als „geschoolde juristen" aangeduid, kunnen daarmede somtijds hun voordeel doen.

Zoo las ik in het Nummer van 21 Mei j.l. Uw artikel onder den pakkenden titel: „Raad contra Gouverneur inzake de duurtebijslagen. Mr. Ellis heeft gelijk". Ik moge echter beleefd Uw aandacht vestigen op de U blijkbaar niet bekende Notulen van de vergadering van de Kol. Raad van 4 April j.l., waarin de tekst van het door U bedoelde schrijven van den Kol. Raad aan Z. E. den Gouverneur van Curaçao inzake de duurte-bijslagen der ambtenaren is opgenomen. De lectuur hiervan zou U eenige verrassing kunnen baren en zou U wellicht tot andere conclusies kunnen brengen dan die, waartoe U in bovengenoemd artikel komt. Uit deze Notulen blijkt voorts, dat van eenig „debat" tusschen Mr. Ellis en ondergeteekende geen sprake is geweest.

Hoogachtend,

Mr. G. H. Eskes.

Naschrift van de Redactie.

Het door den Hr. Eskes bedoelde stukje luidde aldus:

„Onze lezers weten, dat later bij de conceptbehandeling der brief, de andere, „geschoolde jurist", toen wel aanwezig, het met den Raad eens was en zelfs nog even met den Hr. Ellis in debat trad."

Materieel is dit bericht juist. Formeel echter, we geven het gaarne de Hr. E. toe, zou de lezer uit genoemd stukje in verband vooral met het daaraan voorafgaande tot de conclusie kunnen komen, dat de Raad met den Hr. E. de bedoeling zou gehad hebben te kort te doen aan de bevoegdheid van het Bestuur om zelfstandig de salarissen te regelen, nadat de gelden daarvoor benoodigd, door den Raad zijn gevoteerd.

Dit is Raad's meening niet, noch die van den Hr. E. zooals uitdrukkelijk vermeld staat in de notulen der der vergadering van 4 April.

Toch blijft nu nog echter staan de meening van den jurist in het Kol. Weekblad, waarover het artkel van 21 Mei ging, dat de Gouverneur nóch tegenover den begrootingswetgever, nóch tegenover de ambtenaren gebonden is, het geheel daarvoor uitgetrokken bedrag als duurtetoeslag uit te keeren.

Bij de vragen welke de Hr. Eskes aan zijn collega Ellis stelde (wil hij dit geen debat noemen, ons goed.) en zijn opmerkingen daarna, hebben we daaromtrent nog geen oplossing.

INGEZONDEN.

Aruba 22 Mei 1932.

M. H.

„In de LA UNION van 12 Mei d.j verscheen er een Stuk in samenspraak vorm tusschen Ch. en Z. waaronder aanmerkingen werden gemaakt over de Onderopzichter van de reinigingsdienst te Oranjestad Aruba.

Ons inziens is het eigenlijk noodeloos woorden en tijd te verspillen dergelijke onwaarheden de kop in te drukken, want zelfs 't publiek lacher om, en wanneer datgene wat U bedoeld Señor Chandi werkelijk 't geval was zouden zijn chefs er eerder dan U, aanmerkingen over zijn doen en laten hebben gemaakt, wat, dank zij de genomen inlichtingen gedurende den tijd (2½ jaar) welke boven genoemd Opzichter zijn beste krachten aan zijn werk wijdt niet is voorgevallen. Een goede raad geven wij U daarom, eerst grondig te onderzoeken hoé de vork in de steel zit m. a. w. wat er des avonds met die vaten gebeurde.

Tweedens zou het zeer bevorderlijk zijn voor Uw gezondheid Uw zwarte brilglazen in Oranjestad af te zetten, zooals U dat doet op St. Nicolaas.

Het strekt U niet tot eer met losse praatjes een arme man het leven moeilijk te maken, die waarschijnlijk geen lust heeft tot schrijven zooals U, aangezien hij reeds lang (volgens ons) had moeten antwoorden.

Dag Chandi het beste hoor.

D. L. en H.

J. F. Willemse

EN

L. M. W. H. Schoenaker

geven kennis van hun voorgenomen huwelijk op Maandag 30 Mei a.s.

BUITENLANDSCH OVERZICHT.

In het **OOSTEN** is het nog maar alles behalve rustig. In Mansjoerije zijn de Japanners nog steeds met Chineesche benden aan het vechten, verwijl voortdurend van alle kanten geruchten opduiken, dat ook de Sovjets zich in het geschil zullen mengen en sterke troepenmachten naar het Oosten concentreeren. Voor de a.s. manoeuvres zouden zelfs de volledige lichtingen 1910—1912 worden opgeroepen.

In China zelf heerscht al evenmin rust en orde. In verschillende plaatsen is daar een poststaking uitgebroken.

Verder is er onrust in Britsch-Indië en in Griekenland, om dan van de politieke moeilijkheden in de verschillende landen maar niet te spreken.

Zelfs de natuur schijnt in de war te zijn. Na vele uitbarstingen en aardbevingen in den laatsten tijd is de vorige week Zaterdag San Salvador, Nicaragua en Honduras door een aardbeving bezocht. In San Salvador waren 3 dooden en 24 gewonden.

Alleen God zegt de Paus zeer terecht in zijn laatste encycliek kan redding brengen in den tegenwoordigen droevigen toestand.

In de **VER. STATEN** wordt men nog steeds bezig gehouden met het onderzoek naar de moordenaars van den kleinen Lindbergh. Groote prijzen zijn er reeds uitgeloofd, maar het resultaat is nihil. Ondertusschen zijn daar de groote wereldpetroleum Maatschappijen aan het confereeren over de beperking der petroleum. Ook Rusland doet mee aan deze conferentie, en het schijnt dat de Anglo-Amerikaansche Maatschappijen het jaarlijksch surplus van de Russische olie zullen gaan opkoopen. Intusschen heeft de Senaat de belastingen op olie aangenomen, waartegen door de regeering van Venezuela is geprotesteerd.

Van meer vredelievenden aard is het bericht dat de Do X, die indertijd de oceaan overstak en zoolang in de States gebleven is, dat we deze grootste vliegmachine al haast vergeten waren, dezer dagen weer naar Europa is teruggekeerd. Deze terugtocht was heel wat voorspoediger als de heenreis.

Het plan om deze machine in Amerika te verkoopen is niet geslaagd, maar andere successen zal Duitschland toch wel met dezen tocht kunnen boeken.

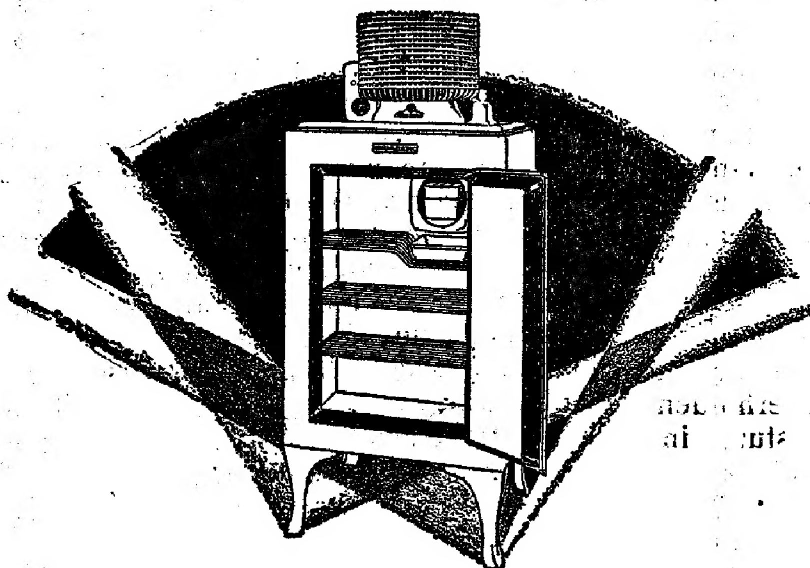
Broedeieren.

Witte leghorn 25 ct.

Witteweg 45.

MEDEDEELING

van zeer veel belang, aan hen, die een electrische koelkast willen koopen.

AANKONDIGING VAN GENERAL ELECTRIC
van een
VIER JAAR's GARANTIE.

Het voornaamste van een koelkast is zeer zeker het mechanische gedeelte. Immers, zonder dat is uw koelkast een gewone kast zonder meer.

Natuurlijk is de kast zelf van veel belang en ook de kwaliteit van het isolatie materiaal, daarom maakt de General Electric de kasten van staal en gebruikt de beste verpakking.

70% van het bedrag, dat U voor de General Electric koelkast betaalt, wordt besteed om het mechanisme te maken. Het mechanisme maakt de koelkast.

Het General Electric Monitor Top mechanisme is het schoonste, eenvoudigste, meest compacte en MEEST BETROUWBARE MECHANISME, dat gemaakt kan worden.

General Electric geeft de beste kwaliteit tegen de laagste prijs mogelijk. Weet U wel, dat in de afgeloopen vier jaren door het publiek een totaal van $ 300.000.000,00 belegd is in General Electric koelkasten?

EN NU — EEN VIER JAAR's GARANTIE.
Na 20 jaren van onderzoek is de General Electric koelkast zoozeer volmaakt gebleken, dat boven het gewone jaar garantie nog drie jaren garantie toegevoegd worden.

In geval van in gebreke blijven der General Electric koelkast wordt gratis een mechanisme van de fabriek geinstalleerd.

Laat U zich een General Electric Koelkast demonstreeren bij de Alleenvertegenwoordigers

WEST INDIA MERCANTILE COMPANY

PRINSENSTRAAT.

GERESERVEERD VOOR DE HOLLANDSCHE WINKEL DAMPLEIN.

JOHN HENDERSON Emmastad.

TOKO

Zoo juist ontvangen:

Amsterdamsche Korstjes van VERKADE
Diverse koekjes van Noteboom & Lensvelt
Deventer kruidkoek
Paul Kaiser's groote beschuit
Paul Kaiser's Benito boeken deel 2
Grenadine limonade siroop
Pepermunt extra sterk
Medicinale maag-pepermunt
Katjesdrop
Groene Zwitsersche kaasjes

TIJDELIJK ZEER VOORDEELIG:

Tomatensoup Tieleman & Dros } per blik f 0.50
Bruine-boonensoup „ „ } per blik f 0.50
Mariene soup „ „ } per blik f 0.50
Roomkaasjes per stuk f 0.50
Schorseneeren per pond f 0.30
Koena melk per kist a 24 groote blikken f 8.—
Phoenix bier per kist a 72 flesschen f 25.—

DEPONEERD UW ORDERS IN DE J. H. C. BUSSEN DAGELIJK BEZORGEN WIJ IN WILLEMSTAD.

TE KOOP.

Groot 2 persoonsledikant, eetkamerafel, compleet rieten zitje, 2 vloerkleeden, lampen, spiegel, enz. enz. Te bevragen:

JULIANA DORP 22.

Bustehouders „HAUTANA"

de beste nieuwe modellen, diverse kwaliteit

verkrijgbaar bij

DE BIJENKORF

BREEDESTRAAT 35

(tegenover Curiels Bank)

Wij ontvingen:

een mooie nieuwe sorteering

Dameskraagjes

in crèpe georgette, crèpe de chine zijden rips, en wollen kraagje.

„CORTICELLI" zijden Dameskousen in 9 prachtige modetinten.

De Bijenkorf.

Breedestr. 35 (t/o Curiels Bank)

NOG MEER BEZUINIGEN, ZONDER U ZELF TE KORT TE DOEN?

Doet Uw inkoopen bij
HET HOLLANDSCH HANDELSHUIS

BREEDESTRAAT 98 TELEFOON 64 OTRABANDA.

Alle bestellingen worden gratis thuis bezorgd.

3—1

MINDER ROOKEN; NIET NOODIG!
De „DELFTSCHE POST NO. 5"; een prima 6 cents sigaar.
HET HOLLANDSCH HANDELSHUIS
Breedestr. 98 Otrabanda. Telefoon 64.

1—3

van binnenuit —

met KALZAN, het kalkvoedsel

Tot voor kort gold de regel: schoone tanden bederven niet. Maar ziet – Uw goedonderhouden gebit verzwakt ondanks alle zorg. Tandbederf heeft dus blijkbaar een andere oorzaak.

Volgens de nieuwste ontdekkingen zijn de tanden geen dood been, maar levende deelen van Uw lichaam. Een tand kan ziek zijn en verzwakken door . . . . ondervoeding. Met borstelen – hoe noodzakelijk ook – maakt ge geen zwakke tanden sterk. Dat kan alleen door de tanden te voeden met kalk, want kalk is het hoofdvoedsel der tanden en kalktekort veroorzaakt het zwak en pijnlijk worden van het gebit.

Met Kalzan, het kalkvoedsel, zult ge Uw tanden de kalk toevoeren die noodig is voor het verkrijgen en in stand houden van een gaaf, sterk gebit. Met Kalzan zullen Uw tanden weer wit worden en gij bespaart Uzelf veel tandpijn.

Bestrijd tandbederf door haar werkelijke oorzaak: kalktekort in Uw lichaam – op te heffen met Kalzan, het kalkvoedsel. Kalzan zal tevens Uw geheele gestel versterken en Uw weerstandsvermogen tegen ziekte verhoogen.

KALZAN

Het Kalkvoedsel.

In alle Apotheken

KON. NED. STOOMBOOT MIJ. N.V.

Afvaarten van Curaçao.

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

„Simon Bolivar"	8 Juni
„Crijnssen"	22 Juni
„Colombia"	4 Juli
„Venezuela"	20 Juli

Passages naar New York, New Orleans en Havana via Cristobal in connectie met de voornaamste lijnen van Cristobal worden verstrekt tegen gereduceerde prijzen.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

„Costa Rica"	9 Juni
„Simon Bolivar"	23 Juni
„Crijnssen"	7 Juli
„Colombia"	21 Juli

Naar Port au Prince en New York:

„Oranje Nassau"	30 Mei
„Stuyvesant"	20 Juni

Passages naar Europa via New York in connectie met de voornaamste lijnen van New York worden verstrekt tegen gereduceerde prijzen.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano, Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

„Van Rensselaer"	29 Mei
„Oranje Nassau"	19 Juni

Direct naar New York: (* via Pto. Cabello)

„Luna"	28 Mei
* „Medea"	3 Juni

Direct naar La Guaira:

„El Libertador"	1 Juni
„El Libertador"	15 Juni

Naar Cristobal en Pacific Kust:

„Boskoop"	7 Juni
„Helder"	23 Juni

Naar Rotterdam via Liverpool:

„Bodegraven"	1 Juni
„Barneveld"	20 Juni

Naar Bonaire, Sint Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

„Atlas"	28 Mei	10 p.m.
„Atlas"	11 Juni	10 p.m.
„Atlas"	25 Juni	9 a.m.
„Atlas"	9 Juli	9 a.m.

Naar San Juan, San Pedro de M. en Sto. Dom. City:

„Baralt"	9—12 Juni

Naar Kingston, Port au Prince, (opt. Hait. Havens,) San Pedro de M. en Sto. Dom. City:

„Baralt"	30 Mei 11 a.m.

Naar Maracaibo via Aruba:

„Astrea"	8 Juni	10 p.m.
„Flora"	15 Juni	10 p.m.
„Medea"	29 Juni	10 p.m.
„Amor"	6 Juli	10 p.m.
„Flora"	20 Juli	10 p.m.

VAARPLAN SS. „EL LIBERTADOR":

Aankomst te CURACAO	Zondag	29 Mei	2 p.m.
Vertrek van CURACAO	Maandag	30 Mei	11 a.m.
Aankomst te Aruba	Maandag	30 Mei	5 p.m.
Vertrek van Aruba	Maandag	30 Mei	6 p.m.
Aankomst te Maracaibo	Dinsdag	31 Mei	8.30 a.m.
Vertrek van Maracaibo	Dinsdag	31 Mei	2 p.m.
Aankomst te Aruba	Woensdag	1 Juni	5.30 a.m.
Vertrek van Aruba	Woensdag	1 Juni	7 a.m.
Aankomst te CURACAO	Woensdag	1 Juni	1 p.m.
Vertrek van CURACAO	Woensdag	1 Juni	6 p.m.
Aankomst te La Guaira	Donderdag	2 Juni	8 a.m.
Vertrek van La Guaira	Donderdag	2 Juni	5 p.m.
Aankomst te CURACAO	Vrijdag	3 Juni	7 a.m.
Vertrek van CURACAO	Vrijdag	3 Juni	2 p.m.
Aankomst te Maracaibo	Zaterdag	4 Juni	8.30 a.m.
Vertrek van Maracaibo	Zaterdag	4 Juni	2 p.m.
Aankomst te Aruba	Zondag	5 Juni	5.30 a.m.
Vertrek van Aruba	Zondag	5 Juni	7.30 a.m.

N. B. Aan boord van de Colon- en Suriname-Lijn-Schepen worden geen bezoekers toegelaten, tenzij in het bezit van een toegangskaart uitgegeven door het Hoofdagentschap.

Alle aanvragen voor lunch en diner aan boord van de Colon- en Suriname-lijn-schepen, gedurende het oponthoud in deze haven, moeten gericht worden aan het Hoofdagentschap.

Toegang tot de Westwerf: UITSLUITEND via het hek aan de Heerenstraat.

Toespraak

door Meiuffrouw HILDA MUÑOZ

Hoogwaardigste Excellentie
Monseigneur!

Sta mij toe op dezen blijden en schoonen dag van Uw feest tot Uwe Hoogwaardigste Excellentie eenige woorden te richten:

van welkom;
van dankbaarheid;
van verwachting,

in naam van het Curaçaosche volk; in naam ook in 't bijzonder van de vrouwelijke jeugd....

Monseigneur!

Geheel het Curaçaosche Volk roept U vandaag een Welkom toe; een welkom dat opwelt uit den grond des harten. Wij zullen hem nooit vergeten dien Vrijdagavond, toen in de stilte der avonduren, opeens de zware stem weerklonk der Katedraal en een bronzen jubellied weergalmen deed over onze stad. Uw naam was op aller lippen en in aller harten: het was het land zelf, dat jubelend riep: „Gode zij dank! Monseigneur VERRIET, Bisschop van Curaçao! Hij levc!"

Monseigneur!

Wij begroeten U als een Prins der Kerk. Gij zijt de rechtstreeksche opvolger der Apostelen; Gij verbindt ons met de onuitputtelijke bron van alle bovennatuurlijk leven: de priesterlijke macht van den Hoogepriester van het Nieuwe Verbond, Jezus Christus, Zoon van God. Het is de Geest Gods zelf die U, Monseigneur, aangesteld heeft om over ons te regeeren, om ons deelachtig te maken aan de eeuwige rijkdommen van het rijk Gods.

En zie ons hier, als gewillige en dankbare kinderen, steeds bereid U te volgen op den weg dien Gij, Monseigneur, ons wijzen gaat, in het Licht van God, den Heiligen Geest.

En wij danken God, Monseigneur, dat het Uw persoon is die uitverkoren werd tot onzen Bisschop.

Wij kennen U..!

Wij kennen U al jaren lang door Uwen stoeren arbeid onder ons volk. Jaren lang, als Adviseur van den Curaçaoschen Roomsch Katholieken Volksbond. Als hoofdredacteur van het weekblad „La Union", hebt Gij Uwe beste krachten gegeven om ons volk hooger op te werken op godsdienstig, moreel en sociaal gebied. Die strijd was zwaar, maar Gij waart er tegen opgewassen en daarom zullen die jaren voor U blijven voortleven als jaren van volle kracht en bloei!

Is het dan een wonder, Monseigneur, dat wij blij waren toen wij hoorden dat voortaan op den Bisschoppelijken Troon zetelen zou Hij die jaren lang reeds voor ons volk in het vuur had gestaan!

En ten slotte, Monseigneur, sta mij toe nog een enkel woord van hoop en verwachting te spreken in naam van de vrouwelijke jeugd.

Tweemaal reeds, Monseigneur hebt U in een herdelijken brief gesproken over de jeugdorganisatie; dit woord heeft in onze harten weer doen opleven een straal van blijde hoop.

Wij zijn jong,
Ons bloed vloeit snel,
Ons bloed jaagt ons naar daden van opoffering en zich wegscnenkende liefde.

Wij ook zijn kinderen van onzen tijd en willen Cristus uitdragen in ons leven.

naar buiten
naar de menschen!

Wij ook willen Apostelen zijn en medewerken aan den opbouw van een nieuw Rijk Gods;

wij ook willen getuigen aan de wereld rondom ons van de liefde Gods die brandt in onze harten en die ons dringt ons katholiek ideaal te beleven
in al zijn verrukkelijke schoonheid
en wonderbare diepte.

Monseigneur!

Wij willen bloemen worden van ons volk;
bloemen van reinheid;
en ongerepte schoonheid;
bloemen van liefde,
van opoffering en zich zelf vergeten;

Wij willen Haar nabijkomen, wiens wonderbare Naam ons huiveren doet van heiligen eerbied, Haar die is de Koningin van onze harten,

de Onbevlekte,
de geheel Schoone,
de gezegende onder alle Vrouwen,
Maria,
Maagd en Moeder
wonder van Gods Liefde.

Dát is ons ideaal, Monseigneur, en om dat ideaal te bereiken, rekenen wij op Uwen raad, op Uwe daadwerkelijke hulp, wij rekenen er op, Monseigneur, dat U den eersten stoot zult geven tot de vrouwelijke jeugdorganisatie in Curaçao.

Dat is onze groote verwachting!

De heldere ster van ons toekomstig leven.

Hoogwaardigste Excellentie Monseigneur Verriet, ik ben nu aan het einde gekomen van mijn kleinen welkomstgroet, uitgesproken, in naam der Curaçaosche vrouwelijke jeugd. In mijne wenschen ben ik misschien wat te voortvarend geweest, ik geef het toe, maar het is het vertrouwen in uwe vaderlijke genegenheid, die mij zoo heeft doen spreken, in naam van al mijne medewerksters.

God geve U, Monseigneur, een lang leven,

gezondheid,
kracht en de onmisbare

Genade om ons volk en ons te leiden op de wegen door Hem gewild, naar de volle ontplooiing van ons Katholiek, sociaal en geestelijk leven.

Lang leve

Monseigneur

VERRIET.

Laatste lezing van Dr. van Sleen.

Dr. van der Sleen over Curaçao.

De laatste lezingavond van Dr. van der Sleen was voller als een der anderen.

Misschien had ook de mededeeling dat Dr. van der Sleen wat over Curacao te zeggen had velen getrokken. We merkten onder de aanwezige op Z. E. Gouverneur van Slobbe met familie en adjudant; ook Z. H. E. Mgr. Verriet met Secretaris.

Voor een ruim drie kwart gevulde zaal van het Theater Ideal opende Ir. J. de Pril, voorzitter van de groep Antillen van het Alg. Ned. Verb.

„Ofschoon we allen verlangend zijn, met Dr. van der Sleen de heerlijke reis naar de bronnen van de Rijn te maken, zouden we toch onvoldaan zijn, wanneer we niet reeds nu iets mochten vernemen van de indrukken die Dr. van der Sleen van Curacao meeneemt. Het was dus voor het bestuur van onze groep een verrassing toen Dr. v. d. S. bereid bleek, daarover iets te zeggen.

Een dezer dagen had de Hr. de Pril inzage gehad in de brieven welke Dr. v. d. S. over Curacao gescheven had. Hij wilde echter de inhoud daarvan niet voor zich zelf houden en las nu met goedvinden van Dr. v.d. S. eenige pasages daaruit voor; welke we hier laten volgen.

„Dank zij de uitstekende voorlichting van persmannen, die van één tot 24 uur lang op het eiland hebben vertoefd, is wat men van Curaçao meent te weten gewoonlijk onjuist.

Zoo ging het mij althans. Ik heb stom verbaasd gestaan over wat ik zag; en mijn verbazing is in bewondering en genegenheid veranderd. Veertien dagen heb ik het eiland in alle richtingen doorkruist. En het spijt mij alleen maar, dat ik er niet nog eens vier weken kan doorbrengen.

Meestal komen de mailschepen met het krieken van den dag voor de haven van Willemstad aan en varen de Annabaai binnen als de zon haar eerste gouden stralen werpt op de knusse rechte geveltjes, de roode dak-pan daken en de breede witte randen waarmee de daken zijn afgezet. Willemstad heet een Hollandschen indruk te maken. Maar is dat eigenlijk wel heelemaal waar?

Het heeft niets van Amsterdam- of Rotterdam, maar weet ge waar het op lijkt? Op oude platen van Hoorn, op een Groot-Enkhuizen of een Hyper-Stavoren!"

En in een andere brief, als hij staat bij het groote cements-reservoir van de Landswatervoorziening op den heuvel bij Groot-kwartier:

„Voor ons ligt het Schottegat, een grillige vertakte baai, afwisselend glanzend in diep blauw of smaragd groen, omgeven door een grijs strand, dat hier en daar met donkergroene mangroven bedekt is. Midden in de grillige baai de Isla, de aardolie-raffinaderij, een machtig complex van tientallen hectaren met honderden schoorsteenen en tanks, waar duizenden menschen werk en brood vinden.

Een wereldbedrijf zooals er maar weinig zijn. Machtig, forsch, mooi, zelfs de zware rookwolken der destilleerovens die door den passaatwind worden weggevoerd naar den heuvelrug die in het Noorden den gezichteinder afsnijdt, de kust van Hato, zegt mijn gids. Achter den rook zien wij den Christoffelberg, ruim 350 M. hoog; achter het glanzende Schottegat de drie gebroeders met hun typische steile rotsvormen, De smalle Annabaai is van hier nauwelijks te zien, maar de uitkijkpost van de havenmeester op Fort Nassau markeert de ingang, En dan nog verder links, daar waar het oog gaat over een lustwarande van groen, waarboven enkele roodbaksteenen plantagehuizen opsteken. Daar liggen de hofjes van Suikertuintje en Groot Davelaar met een rijkdom van cocospalmen, mango en mispelboomen, oude tamarinden en hier en daar een kleurige Bougainville. Alles scherp en duidelijk afgeteekend in de glasheldere lucht en kleurig! Om een schildershart in verrukking te brengen!"

De netheid, die Spr. op Curaçao was opgevallen aan de huizen, waar geen deur of luik los uit de hengsels hangt, had hem bijzonder getroffen op Aruba, waar de huisjes ook een totaal ander karakter dragen en meer gelijken op kleine Hollandsche boerderijtjes, met het vooral typische onderdeurtje.

Dr. v. d. S. had aan onze eilanden prettige herinneringen. Niet alleen aan het landschap maar ook vooral aan de goede kameraadschap en gezelligheid.

Nog had Spr. een uitstapje gemaakt naar de olievelden van Maracaibo, waar hij een indruk gekregen had, dat dit land voor Curaçao hetzelfde is, als de Rijn voor Nederland, wat betreft de rol die beiden spelen in de wordingsgeschiedenis. Aan de Rijn dankt Nederland zijn welvaart, aan de landen om Maracaibo, Curaçao.

En zoo kwam Spr. op het eigenlijke onderwerp van dezen avond, Naar de bronnen van de Rijn.

Van de monding ging Spr. door Duitschland naar de drie bronnen in het Zwitsersche hooggebergte, aan de hand van prachtige lichtbeelden. Bijzonder treffend waren de prachtige natuuropnamen van vogels, planten en dieren, maar ook zeer schoon de gezichten op gletschers en morenen.

Het was een zeer leerzame avond, waarvoor aan het slot de Hr. de Pril hartelijk dank zeide, tevens aan Dr. van der Sleen een prettig verblijf verder toewenschend in Suriname en een behouden thuiskomst.

Een Joodsche meening over de Encycliek „Quadragesimo Anno"

De geschiedenis leert, dat geen enkele natie de uitspraken door het Vaticaan gedaan over de vraagstukken der zedeleer, kan tarten zonder eens hare roekeloosheid te betreuren. Hierin wordt niemand voorgetrokken voor een ander.

Het Pausdom laat zich niet omkoopen, vleien of vrees aanjagen. Engelschen, Russen Duitschers en Amerikanen, Italianen en Arabieren, negers en Chineezen zijn in zijn oog gelijk. Kleur. stand, ras en economische toestanden zijn voor Rome gelijkwaardig, zoolang ze geregeerd worden door rechtvaardigheid. De Paus is evenzeer tegen het Communisme zooals dat wordt voorgestaan door Lenin, tegen het individualisme zooals dit in de praktijk is bij Wall Street, als tegen iederen vorm van onderdrukking, welke groep van particulieren of natie ze ook schijnen te begunstigen. Zijne waakzaamheid staat dus boven de volkeren en rassen en omvat met een buitengewonen oplettendheid de vraagstukken der geheele wereld. Daarom zijn wij Joden bijzonder onder den indruk van de meening van het Pausdom, In theologische kwesties staan we op een geheel verschillend standpunt en dat zal zoo blijven, maar wat de zedeleer betreft, komen we bijna overeen. De katholieke moraal is ongeveer de Joodsche onder een katholiek etiket. Zelfs uwe H. H. Boeken zijn de Joodsche Bijbel, vergroot en verlengd.

De Jood heeft eveneens een diepe kennis van de vraagstukken der wereld, want ons ras is thuis in alle deelen der aarde. Maar, omdat er vele omstandigheden zijn die wij niet kunnen controleeren, staat het centrum van Rome veel hooger. Wij begrijpen ook, dat onze meeningen beinvloed worden door de vraagstukken, die dringend en gewicht genoeg zijn om onze aandacht te rechtvaardigen, maar toch alleen ons ras betreffen. Om een oordeel uit te spreken, dat de geheele wereld omvat en toch los is van alle particularisme, moet men staan boven partijen, rassen, nationale grenzen, regeeringsvormen en graden van beschaving. En alleen het Hoofd der Katholieke Kerk, dat vrij staat en alles onpartijdig beziet, is in eene positie die het mogelijk maakt het geheele menschdom te zien zooals het is.

Israël hoort zoo graag den toon der Encycliek. Pius XI geeselt met dezelfde onpartijdigheid en de kapitalisten, die in hunne hebzucht blindelings de volkeren stuwen naar de revolutie en dat gedeelte der werklieden, die gereed staan om, ter bereiking van hun doel, de economische, politieke en sociale orde omver te werpen. De Enclycliek richt zich tot de regeeringen en vraagt uitleg van de aanspraken die ze meenen te hebben om het publieke geweten te controleeren en alles te regelen in het leven van den enkeling. Maar vooral geeft ze een middel voor de kwalen, waaraan we lijden en dat middel, we erkennen het gaarne, steunt op degelijke kennis, op een hoog ideaal en gezond verstand.

Niemand onzer wenscht de beschaving te zien ineen vallen; niemand verlangt dat het Communisme zijne macht zal uitstrekken over geheel de aarde. Maar als de gevaren dreigen, naar welk punt van het kompas kunnen zich de volkeren dan beter wenden, om een leiding te vinden degelijk en onvervaard genoeg om algemeen vertrouwen te verzekeren. — Versta mij goed, ik spreek niet van den godsdienst.

Niet naar Genéve, waar uit den aard der zaak ieder volk zooveel mogelijk voor eigen belangen zal strijden. De Volkerenbond is niet in staat de vraagstukken tot eene goede oplossing te brengen: politiek gekonkel, geheime verdragen, onderling wantrouwen zouden bij voorbaat alle genomen besluiten waardeloos maken. De beslissingen, die er genomen worden, zullen voor een groot gedeelte betrekking hebben op de moeilijkheden, die in Europa bestaan, en de meerderheid van stemmen, gelijk bij ons hoogste gerechtshof, zal de officieele uitspraken bepalen. Maar allen zouden zich kunnen wenden naar het Pausdom, niet als tot den zetel van het Katholieke gezag, maar als tot een middelpunt, dat alle natiën en alle rassen der aarde vertegenwoordigt.

Eene beslissing, een program, dat uitgaat van Rome en steunt op eene wetenschap, opgedaan door eene ondervinding van twintig eeuwen en op eene grondige kennis der verschillende nooden en toch op de hoogte van den tijd, zouden van eene onschatbare waarde zijn. Zulk een program kon veel goeds tot stand brengen, omdat het eene opsomming tot in de kleinste bijzonderheden zou bevatten van de politieke en sociale rechten voor alle rassen en standen.

Het kon een omkeer brengen in ons overdreven verlangen naar uitbreiding van stoffelijk bezit en economische heerschappij. Dat program kon eischen voor de jeugd eene opvoeding overeenkomend met de leer der tien Geboden en de vernietiging van de tegenwoordig algemeen geldende: stelling: rijkdom verzamelen, zelfs ten koste der gemeenschap, is het gewichtigste doel van het leven. Het kon doen verdwijnen, de idee, dat het eene ras of volk beter, edeler en vooruitstrevender dan een ander, en door God geroepen is om de rest der wereld te overheerschen.

Wij gelooven, dat die uitspraken voldoende los zouden staan van politiek, kapitaal, klassenbelangen, rassentrots en andere factoren, voortkomende uit egoisme en toch omvattend genoeg zijn, om door allen gevolgd te worden.

De dag kon nog wel eens komen, dat de naties, die nu het Pausdom trachten te vernietigen, gelukkig zullen zijn, dat het nog bestaat. De stem van het Vaticaan is de eenige, die spreekt voor de heele wereld; geen gezag kan er mede vergeleken worden.

Deze Encycliek van Pius XI en die op deze gelijkend, van den vooruitzienden Leo XIII verdienen wel bestudeerd te worden. Door die studie zullen mijne rasgenooten en heidenen (bedoeld zijn: niet-Joden) ook een breeder en dieper inzicht krijgen in den tegenwoordigen stand der beschaving en in de economische zedelijke en sociale dwaasheden, die wij maar al te veel begaan.

Tenzij de rijken hun overmoedig streven naar de macht op gebied van kapitaal en industrie staken, aannemen het fondamenteele onderscheid, dat de Paus maakt tusschen het recht van bezit en gebruik en het beginsel erkennen, dat, hoe meer men verkrijgt door samenwerking met andere standen in de maatschappij, men haar des te meer verschuldigd is, zal de Westersche beschaving onvermijdelijk ineenstorten en het bolsjewisme zich vestigen.

En moge van deze ramp de God van Israël ons behoeden.

H. HOBUS.

Uit Romen's Aankondiger.

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 29 Mei—4 Juni 1932.

S.S.	Aank	Van	Vertr.	Naar
El Libertador	..	Maracaibo-Aruba	30	Aruba-Maracaibo
Trujillo	29	Maracaibo-Aruba	29	La Guiara
Falcon	29	New-York	29	Maracaibo
Tachira	29	Maracaibo	29	New-York
Mimi Horn	29	Hamburg	29	Cartagena
Bodegraven	29	Costa del Pacifico	29	Liverpool
Van Rensselaer	29	New-York	30	Amsterdam
Oranje-Nassau	30	Amsterdam	30	New-York
Trujillo	31	La Guiara	31	Aruba-Maracaibo
Lubeck	1	P. Limon	1	Hamburg
El Libertador	1	Maracaibo-Aruba	1	La Guaira
Boskoop	2	Amsterdam	2	Costa del Pacifico
Bodegraven	2	Costa del Pacifico	2	Amsterdam
Teutonia	2	Mexico	2	Hamburg
Dalvangen	2	New-Orleans	3	Paramaribo
Cuba	3	Le Havre	3	Cristobal
Medea	3	Maracaibo	3	New-York
El Libertador	3	La Guaira	3	Maracaibo
Magdalena	3	Hamburg	4	P. Limon
Caracas	4	New-York	3	Maracaibo
Alemania		Curaçao	4	Aruba-Maracaibo
Miranda		Curaçao	4	Maracaibo

Mr. and Mrs. MARKUS GERÖ announce the marriage of their daughter

Georgette

to

Egon Gerstl

on Sunday 12th June Nineteen Hundred and Thirty two at The Dohány-utca Synagoge Budapest

Budapest
VII. Király-utca 69.

Mrs. SRAFINA GERSTL., widow of Dr. M. GERSTL announce the marriage of their son

Egon

to

Georgette Gerö

on Sunday 12th June Nineteen Hundred and Thirty two at The Dohány-utca Synagoge Budapest

Prague
VII. Belskeho trida 24.

Sole announcement.

Paus Pius XI.

1857 31 Mei 1932.

Dinsdag a.s. is het 75 jaar geleden, dat Paus Pius XI te Desio geboren werd.

Onder de 260 voorgangers van den tegenwoordigen Paus is er geen geweest, die door zooveel menschen uit verschillende werelddeelen persoonlijk begroet en gehoord is. Het aantal bezoekers aan het Vaticaan in het Anno Santo alleen, bedroeg millioenen. En deze pelgrims hebben in den persoon des Pausen, het Pausdom gehuldigd als een aanplanting Gods.

De techniek van het huidige verkeer is in dienst getreden van het katholiek geloof.

Naast en boven de algemeene gedachten van iedere Paus — het beschermen van het geloof, het verdedigen van de rechten der Kerk, het werken voor het heil der zielen, het bewaren der goede zeden onder de volkeren, en het uitbreiden van het Rijk Gods door de Missiën — is het pontificaat van den tegenwoordigen Paus door bijzondere gedachten gekenmerkt. Deze gedachten hebben we gehoord in 's Pausen aanspraken, in zijn encycliek en, maar vooral in zijn daden.

Een bijzondere nadruk heeft de H. Vader steeds gelegd op het kerkelijk leergezag en het door God beschreven recht van het primaat.

Maakt u de volkeren tot leerlingen (Math. 28; 19) De Kerk zuil en grondvest der waarheid (I Tim. 3; 15)

Dit geloof aan het leergezag is ook in overeenstemming met de zielkunde.

De doorsneemensch bezit niet die wetenschappelijke ontwikkeling om door eigen onderzoek de waarheid te bereiken, die hem zal vrijmaken, en zonder leiding in het rijk der eeuwige waarheden den weg te vinden.

Eerst dan krijgt de enkeling zekerheid, die sterk maakt tot belijdenis en offer, eerst dan zet hij zijn voet op den rots, wanneer hij de klare uitspraken erkent van een met Goddelijk gezag bekleed leergezag.

Dit geldt ook voor den geestelijk ontwaakten mensch en voor de beschaafde volkeren.

Zelfs de grootste geesten hadden uren, waarin zij meer licht en leiding vroegen.

Juist zij wisten het best, hoe weinig zij nog weten en onderschreven als eersten de woorden van St. Paulus; Thans zien we in een wazigen spiegel: thans ken ik slechts ten halve. (1 Cor. 13; 12)

Petrus „Ik heb vóór u gebeden, dat uw geloof niet zou bezwijken: en gij, wanneer ge u bekeerd hebt, bevestig dan uwe broeders."

Aan dit gebed en deze opdracht van Christus houden we vast en bouwen zoo ons geloof op het primaat van den 261 sten Petrus, op ons geloof aan Christus.

Bijzondere aandacht wijdde de Paus aan den zorg der **hoogere studies**.

Door zijn optimisme stond hij niet ver van de jeugd af. „Misschien zoo zeide hij eens, moest juist nu een alpinist Paus zijn, om niet duizelig te worden."

De Gregoriaansche Universiteit, de hoogeschool voor Archeologie, de bijbelschool en het Oostersch instituut, de universiteiten van Milaan, Nijmegen en Salzburg, zijn in hun ontwikkeling of oprichting allernauwst met 's Pausen naam verbonden.

Door de invoering van het **Christus Koningfeest** is het Cristocentrische wezen van het Katholicisme weer opnieuw naar voren gebracht. Christus Koning moet heerschen over de enkeling, over het verstand der menschen door Zijn Waarheid, over de wil der menschen door Zijn Wet. Christus Koning zal heerschen over de families en een eind maken aan de zelfmoord der volkeren, die in de familie begonnen is. Christus Koning zal ook heerschen in het openbare leven; „De bestuurders der staten mogen niet weigeren, aan de heerschappij van Christus openlijk eerbied en gehoorzaamheid te bewijzen. Eveneens hebben zij de plicht daarvoor te zorgen, dat het volk de opperheerschappij van Christus erkent. „Slechts zoo zullen zij hun eigen gezag bewaren, en het ware welzijn van het volk dienen."

Verder werd ook het **Laicisme** dat iedere invloed der godsdienst en zedenwetten wilde uitschakelen en het openbare leven ontkerkelijken, en wat ook al in zekere Curaçaosche pers verkondigd werd, veroordeeld.

Aan het slot van zijn encycliek, roept hij de katholieken op tot het „Vuur van het Apostolaat"; „Helaas nemen veel te weinig katholieken in het Staatsleven een plaats in, om in de wereld de fakkel der waarheid uit te dragen."

Een ander meesterwerk van Pius XI is de **Katholieke actie**. Reeds in 1922 bracht de Paus deze gedachte naar voren; „Door de Katholieke actie zullen de leeken worden opgeroepen en geschoold tot medearbeiders in het rijk van Christus Koning. Zij zullen de dragers zijn van een nieuwe religieuse beweging en niet alleen zich laten dragen door de stroom des tijds."

We kunnen Pius XI noemen de Paus der **concordaten**. We lellen er bijna een dozijn, waaronder zeker dat met Italie, waardoor de Romeinsche Kwestie werd opgelost; een der voornaamste is.

Een andere, nog steeds onopgeloste kwestie is de **sociale kwestie**, die door de Paus behandeld werd in een zijner meest beroemde encyclieken Quadragesimo Anno, waardoor hij op een lijn te staan kwam met zijn grooten socialen voorganger Paus Leo XIII.

Hoe de Paus midden in de beroeringen van den tegenwoordigen tijd de blik klaar en het hoofd koel houdt, en optreedt tegen de kwalen van onzen tijd met een vrijmoedigheid, alleen eigen aan de hoogst, zedelijke macht in deze wereld, toonen ons de verschillende encyclieken uit de laatste jaren.

Op zijn 75sten verjaardag, groeten wij den Heiligen Vader Paus Pius XI als de opperste leeraar van ons Geloof; de heraut van den Christus Koning, de Paus van het nieuwe renascimento.

Wij willen in de katholieke actie aan zijn zijde staan. Zijne gedachten zijn onze gedachten, zijne zorgen, onze zorgen: zijne wegen onze wegen

Moge God nog vele jaren dezen plaatsbekleeder bewaren voor het heil Zijner Kerk.

Het kind in de bioscoop.

Een merkwaardige enquête te Londen

Welke is de uitwerking van de bioscoop op de jeugd? Dit is een onderwerp dat vooral in Engeland hen bezighoudt, die zich voor de problemen van het moderne leven en de opvoeding der jeugd interesseeren. „The Birmingham Cinema Inquiro Committee" (Birmingham-comité voor bioscooponderzoek) heeft haar antwoord gepubliceerd na een geheel vol jaar hare onderzoekingen te hebben voortgezet. Zij komt tot de conclusie, dat de bioscoop „eene instelling van onberekenbare en onherstelbare schade is." Zij baseert hare veroordeeling op de enquête, die zij gedurende twaalf maanden heeft voortgezet op alle scholen zonder onderscheid in Birmingham. Ofschoon ik niet alle conclusies van het comité kan beamen, is het rapport in zijn geheel zeer belangrijk en af en toe niet van humor ontbloot.

Ik ontleen aan het rapport hier eenige vragen en antwoorden. „Waarom houdt ge er van in de bioscoop te gaan?" „Om gedurende het slecht weer ook iets aangenaams te hebben"; of: „'t [illegible] er dan op straat te [illegible] omdat ik dan wat later op blijf". Maar een jongen van 13 jaar antwoordt „for beauty", of hij die schoonheid er ook gevonden heeft, weten wij echter niet. Op andere vragen geven de kinderen o.a. de volgende antwoorden. Een jong meisje zegt „dat de actrices niet genoeg kleeren aan hebben", een ander vraagt „meer nieuws", anderen „laat ons toch geen moorden zien" of „meer films waarbij je lachen kunt" en wel leuk de zucht van een jongen van twaalf jaar: „Waarom spreken zoovele menschen in de films die leelijke Amerikaansche taal"!

Eén zekere Dr. Donald Sopes heeft een jaar lang de stemming in de bioscoop in Islington bestudeerd, en in zijne overwegingen zeg hij, dat men eerstens kinderen geen sprekende films moet vertoonen, „the children want to do their own talking", (de kinderen houden er van hun eigen taal te spreken). Wanneer zij iemand op het doek zien verschijnen, die hun sympathiek is schreeuwen zij van pleizier. Men moet nooit vergeten wat Charlie Chaplin zeer terecht eens gezegd heeft, toen hij verleden jaar in Londen was: stelt u voor een meisje in maanlicht op een heuvel. De maan schijnt achter haar en laat het weidsche panorama als een droomland opdoemen. „Zij is een figuur, die in ons zekere gevoelens ontsluit, maar op het oogenblik, dat zij haar mond opendoet en gaat zeggen „wat is 't hier mooi", verlaat de illusie ons onmiddelijk. Dr. Sopes zegt, dat de stille film in de kinderen hun eigen scheppingsvermogen opwekt en zij daarin veel meer medeleven. En dan, zoo zoo zegt hij verder, de bioscoop is — goed aangewend — een van de grootste opvoedingsfactoren uit den modernen tijd en vooral voor kinderen van armere ouders zeer aan te bevelen. Alleen minder „Wild West films" en vooral minder „sex films," ofschoon de kinderen van al dat vuur zoo nog niet veel begrijpen en er eenvoudig over giegelen. „Nature-films" zijn zeer aan te bevelen, maar van muggen en vlooien krijgen zijn maar nachtmerries.

Sir Cecil Levita sprak onlangs in een vergadering v. d. „Brighton Ruridecanal Council", over de indrukken van 21.000 kinderen bij het bezoeken van bioscopen, geregistreerd door de Londensche Gemeenteraadscommissie. Dit rapport behelsde o. a. dat 9 pct. van deze kinderen reeds tusschen 3 en 14 jaar tweemaal per week naar de bioscoop gingen, terwijl 30 pct. éénmaal in de week, 48 pct. onregelmatig en slechts 13½ pct. van deze junge kinderen nooit de cinematographen bezochten. De morale geest van de films had op deze kinderen heelemaal geen val, maar wèl op die tusschen 14 en 16 jaar. Er waren eenige gevallen van politie procesverbalen, welke een gevolg waren van het bezoeken van bioscopen door kinderen.

Buiten al deze verschillende personen en gemeenteraden die dergelijke rapporten opstellen, bestaat er in Londen ook nog een „Public Morality Council" die den 10en Februari j. l. zijn bevindingen publiceerde. Hij schrijft o.a., dat van de 144 films, die hij zag, 45 door hem werden veroordeeld, wijl zij „unpleasant tendencies or details) (ongewenschte tendenzen of details) hadden, terwijl 21 films zonder meer verwerpelijk waren. Toch was dit comité aangenaam verrast door het moreele peil van de vertoonde films in het algemeen en het had slechts 2 voorstellingen bijgewoond, die het bepaald immoreel vond.

Ofschoon de commissie hare voldoening uitspreekt over de vele films, waarover niets te zeggen valt, moet zij toch vaststellen, dat de vele films gebaseerd op sexueele verstandhoudingen, vechterijen, moorden, stelen, schieten en „underworld"-scenes, verderfelijken invloed hebben. Deze invloed betreft vooral onze kinderen. „Wij critiseeren niet de legitieme voorstelling van dit alles in werkelijke evenredigheid tot de feiten in ons menschelijk leven, maar wel daar waar expres te veel onderstreept en vertoond wordt om op verkeerde wijze de moraal van onze jeugd te beïnvloeden. Dit alles is niet bevorderlijk om jonge mannen en vrouwen te kweeken, tegenrust met een moraal zooals Engeland en Amerika zoo hoog hebben. Wij verlangen ten slotte, dat de censuur geregeld een geclassificeerde lijst opstelt van zulke films, waarheen wij zelven en ook oude kinderen, die niet alleen godsdienstig, maar ook volgens onze begrippen moreel opgevoerd, gerust kunnen gaan kijken.

Dat de censuur in Engeland echter toch wel terdege oppast, is te zien uit haar jaarlijksch rapport, dat den 13en Februari gepubliceerd werd. Wij leeren daaruit, dat zij vooral toeziet dat films met uitgesproken sexueele opwekkingen en sexueele misleiding niet vertoond worden. En daar Engeland veel films van Amerika koopt, begint de Amerikaansche filmindustrie meer en meer naar de eischen van de Engelsche censuur te luisteren. Theodore Dreiser's „American Tragedy" was een der 34 films, die in Londen in het laatste jaar niet mochten worden opgevoerd, terwijl „Dr. Jekyll en Mr. Hyde" en Ladies of the Big House" en ook „het Congres danst" die alle gedraaid werden, meer of minder door de censuur besnoeid en veranderd zijn.

Men ziet, dat men van den verderfelijken invloed, het sex-immoreel drama, de Amerikaansche onderwereld, de gevangenis en de misdadigers-film in Londen genoeg heeft. De grootste onaangenaamheden heeft zij echter met de Maatschappijen die de eigenaars van de Londensche bioscopen zijn en die, op het lage instinct der massa spelende, de grootste recettes met „films of sex interest" maken. Zoo is een film, die door den leider van de Hymalaya-expeditie Mr. F. S. Smythe, die een plek van 25 477 voet hoog beklom en een film van 10.000 voet lengte thuis bracht, door die heeren niet aangenomen, omdat zij geen „sexinterest" bevatte, iets waaraan deze ondernemende bergbeklimmers wel daar ter plaatse allerminst gedacht hebben, beschreven door hen, die haar zagen, als een van groote schoonheid, vooral van het sneeuwlandschap en de opnamen der zeden en gewoonten der daar wonende menschen. Doch toen men de heer Antony Asquith, een der directeuren van een der groote firma's in Wardourstreet, om inlichtingen vroeg, vertelde deze o.m. dat men rekening dient te houden met wat het goede publiek wenscht. „Ik neem b. v. een prachtige film als „Turksib", die bezien van een technisch standpunt een 1e klas film was. Geld heeft men er niet mede gemaakt. Het is zeer moeilijk vooruit te weten of een film veel dan wel weinig publiek zal trekken, maar wel weten wij, dat een film waarin Norma Shearer of Greta Garbo optreedt, zeker sten allen tijde succes te hebben. Het bioscooppubliek verlangt zijn lievelings acteurs en actrices te zien. En of de film goed of slecht is, komt er minder op aan. Natuurlijk kan een film ook wel eens veel toeloop krijgen zonder deze bekende sterren.

Wie van hen ten slotte gelijk heeft, de particulieren, vereenigingen etc. en ook de censuur, welke waakt voor de werkelijke opvoeding en het groote kunstgenot dat de cinematograaf onze kinderen en ook ouderen schenkt of de heeren directeuren der bioscoopmaatschappijen, die alleen maar naar meer geld kijken, is gemakkelijk na te gaan.

Zeer scherp worden ook verschillende films veroordeeld door de „Britsch Board of Film Censors" wier rapport over 1931 is gepubliceerd en door Mr. Edward Shortt als voorzitter en Mr. J. Brooke Milkinson als secretaris is onderteekend. „De films — zoo schrijven zij — worden hoe langer hoe gemeener, een gevolg waarschijnlijk van de oorzaak, dat zooveIe tooneelstukken, die als zoodanig geoorloofd waren, nu als films het licht zien.

En dan volgt de opsomming der redenen, waarom 34 films ter vertooning geweigerd werden en wel: De materialistische wijze van voorstelling van Jezus. Bespotting en komische behandeling van godsdienstige onderwerpen. Parodie op godsdienstig ritueel. De minachting van het huwelijk. Den dood voor te stellen met vulgaire lichtzinnigheid. Gemeene en platte voorstelling van het leven in de gevangenis Evenzoo van voorstellingen in ziekenhuizen. Physiologische gruweldaden. Voorstellingen van verdacht gehalte geheel door kinderen gespeeld. Verdekte vieze onderwerpen. Voortdurende onmenschelijkheid en bloedvergieten. Voorstellingen in of te maken hebbend met huizen van ontucht. Het leven van door en door immoreele mannen en vrouwen. Heimelijke scheiding. Geschiedenissen, waarin het crimineele domineert. Dubbelzinnige en stootelijke slaapkamer-voorstellingen. Gewone jeugdige verdorvenheid. Gewone immoraliteit. Beleedigende politische propaganda. Vuile en aanstootelijke dialoog.

Aan dit rapport zou men enkele critische beschouwingen kunnen vastknoopen, waaruit moge blijken, dat het niet altijd rekening houdt met de beruchte tweeslachtigheid van het filmwezen, dat eenerzijds een cultuuren kunstvorm is en anderzijds om commercieele redenen de cultuur misvormt.

Allereerst moet men de conclusie, als zou de zwijgende film voor het kind méér beteekenen dan de geluidsfilm, een aperte vergissing noemen. Het voorbeeld van het meisje in den maneschijn is reeds dáárom verkeerd, omdat het lieve kind ook in de geluidsfilm . . . zwijgen kan. Geluidsfilm is immers een afwisseling van geluid en . . . stilte. Vanwaar dan die conclusie? Indien de kinderen eenige voorliefde zonden hebben, zou die voorliefde zeer zeker ten gunste van de geluidsfilm uitvallen.

Een tweede misvatting vinden we in de mededeeling dat de Russische film „Turksib" uit technisch oogpunt een eerste klas film zou zijn. Het is zeer de vraag, of talrijke minderwaardige films technisch niet even goed zijn als „Turksib". De techniek van deze documentaire is ongetwijfeld voortreffelijk, doch vóór lles valt haar artistieke bewogenheid te loven.

De voornaamste lacune in het rapport betreft de levenshouding van verreweg het grootste aantal films. Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat vrijwel alle rapporten van deze soort — en waarlijk niet alleen in Londen — met een onbegrijpelijke onverschilligheid voorbij gaan aan de filmgevaren die even buiten de strikt-moreele vallen, doch die in hun gevolgen veel fataler zijn. De levensonwaarheden, de levensvormingen, die de sociale waarden onderste boven werpen, die de hoogste vergeldingen zoeken in het tijdelijke en als eenige beloning het materieele succes erkennen, dat nota bene de grofste practijken sanctionneert . . . . ziedaar niet alleen den verderfelijksten kant van het filmwezen, doch tevens den factor, die omwille van de moraal in engeren zin, eenvoudig genegeerd wordt door rapporteurs, keuringscommissie en wat dies meer zij. De vertroebeling der geesten, gevolg van de leugenachtige films, neemt met den dag toe en uit zich dagelijks in de gesprekken die men entameert om de proef op de som te nemen.

Maar dit is de oude klacht . . . die inmiddels weer gevoed wordt door het hierboven besproken rapport.

Losse Grepen
uit
Curaçao's verleden

door P. A. EUWENS. O. P.

VI.

Het Gouden Jubelfeest van de Inwijding van de Parochiekerk van Pietermaai.

1882 20 April 1932

Per asperâ excelsior.
Ondanks moeilijkheden, steeds hooger.
(2.

—o—

Bij den dood van Mgr. Niewindt op 12 Januari 1860 volgde zijn coadjutor, Mgr. Kistemaker, hem terstond als Apostolisch Vicaris op. In de laatste jaren had deze als pastoor van de St. Annakerk zelf ondervonden, dat deze parochie veel te uitgestrekt en onevenredig belast was door de zielzorg van zulke groote vèr afgelegen stadswijken: de Punda, Scharloo, Pietermaai, Berg Altena, Monteberde tot aan Vianen toe, terwijl ook van den kant der meest arme bewoners het veel te bezwarend was hun godsdienstplichten te moeten vervullen aan dé Overzijde van de haven.

Daar de nieuwe kerkvoogd nog niet de bisschoppelijke waardigheid ontvangen had, moest deze voor dat doel zoo spoedig mogelijk de reis naar Holland aanvaarden en tegelijk alles voor de organisatie van zijn Vicariaat regelen. Het scheen wel, dat de toekomstige parochie van Pietermaai als No. 1 kwam te staan op het werkprogram van den nieuwen bisschop. Reeds vier dagen na den dood van zijn voorganger benoemde hij den Eerw. Heer F. Kieckens tot Pastoor van de St. Annakerk. Deze, zeker wel de meest energieke en voortvarende geestelijke van het Vicariaat, had toen reeds als stichter en directeur van het nieuwe Hospitaal naam gemaakt en zijn sporen verdiend. En het getuigde wel, dat er moed en durf in hem stak om ook nog de zorg voor zulk een uitgestrekte en bewerkelijke parochie als die van de St. Annakerk bovendien op zijn schouders te nemen. Weinige maanden reeds na zijn optreden als pastoor had hij de verbouwing en restauratie van de St. Annakerk onder handen genomen. Doch hij deed meer. Hij liet Mgr. Kistemaker niet naar Holland vertrekken, zonder eerst de toekomstige plannen van Pietermaai besproken en vastgesteld te hebben. Want zóó kon en mocht de toestand in geen geval blijven. Dit deel der parochie moest uit den zedelijken achteruitgang en verwildering worden opgeheven.

Den 4n Mei ging er een rekest naar de Gouverneur „te kennen gevende, „dat reeds vele jaren groote behoefte „bestaan heeft aan een Roomsch Ca„tholijke kerk op Pietermaai, alwaar „vele Katholijken wonen, die wegens „den afstand zelden of nooit ter kerke „gaan; weshalve het Bestuur verzocht „wordt tot het bouwen eener nieuwe „kerk te willen afstaan een gedeelte „der Gouvernementsgronden, gelegen „ten Zuid-Oosten van het binnenwa„ter van Pietermaai, en zoo op die „plaats geen terrein kan worden ge„schonken, alsdan een ander stuk „gronds in de nabijheid gelegen, „tot bovenvermeld doel te willen „afstaan."

Acht dagen later vertrok Mgr. Kistemaker naar Holland in de vaste overtuiging, dat hij in de tegenwoordige omstandigheden alles gedaan had, wat mogelijk was; gerustgesteld, dat de oplossing van het dringende vraagstuk van de parochiekerk van Pietermaai nu niet meer op de lange baan kon geschoven worden.

Het wachten was nu op de beslissing van den Gouverneur. En dat wachten duurde...... ijselijk lang.

Er werd schijnbaar zóóveel tijd gesleten met wikken en wegen, met passen en meten, dat het jaar reeds ten einde spoedde, toen het antwoord van den Gouvernent eindelijk los kwam. Den 28n December 1860, — dus na bijna 8 maanden wachtens, — luidde de beslissing: „het gedane verzoek in te „willigen en alzoo, onder nadere goed„keuring des Konings, aan de Roomsch „Katholijke Gemeente alhier, tot dem„ping voor het bouwen eener kerk „met pastorie, af te staan het binnen„water ter grootte van 38 vierkante „roeden en 35 vierkante ellen gelegen „op Pietermaai, zijnde het meest Oos„telijk gedeelte van het binnenwater, „genaamd het Waaigat".

Als men dat rekest en het antwoord onderling met elkaar vergelijkt en den tijd in aanmerking neemt, die men er aan besteed heeft om het uit te denken, dan komt men onwillekeurig in verzoeking zich af te vragen of het daarbij de toeleg is geweest het plan van dien kerkbouw op Pietermaai totaal onmogelijk te maken of voor het Gouvernement zelf daarbij de grootst mogelijke voordeelen te behalen.

De Missie vroeg een stuk *grond*, maar zij kreeg een grooten *plas water*, met het recht die te mogen dempen en er dan een kerk op te bouwen. Dat beteekende dus dat het kapitaaltje, dat de Missie had bijeengespaard of liever hoopte door collecten en giften bijeen te verzamelen, nu aan dempingsonkosten geheel in den grond zou begraven worden.

Maar hiermede is het onbillijke en schrijnende dier gouvernementeele beslissing nog niet volledig getypeerd. Wie zich den toestand van het Oostelijk gedeelte van het Waaigat vóór de laatste demping ongeveer vier jaar geleden herinnert, kan zich gemakkelijker een voorstelling maken van den staat van vervuiling aldaar in 1860, in den tijd toen het Waaigat nog doorliep tot het tegenwoordige Concordiaplein, tot over de rooilijn van de pastorie en de oude jongensschool; in den tijd, toen er nog geen Gouvernements-reinigingsdienst bestond; toen de huisslaven, zonder het minste regelend toezicht, faecaliën en huis en straatvuil deponeerden waar ze dat het eerst en gemakkelijkst konden kwijt raken, bij voorkeur in zoo'n waterplas, die bij laag water een stinkenden groenen modderpoel geleek. Alsof het een bijzondere gunst was, kreeg nu de Missie de vereerende (?!) opdracht, zonder de minste tegemoetkoming of bijdrage van den kant van het Bestuur, dat werk van den reinigingsdienst op zich te nemen en, dien plas te dempen en nog bovendien door den bouw van een mooie kerk het stadsbeeld daar ter plaatse aanmerkelijk te verfraaien. — Voeg daar nog bij het enorme verschil van onkosten of men een kerk kan bouwen bijna zonder fundamenten direct op den rotsbodem, die op het aangevraagde terrein bijna aan de oppervlakte ligt, ofwel dat men speciaal versterkte fundamenten moet leggen in een weeken aangeplempten grond.

Met dat al liet zich de kerkelijke overheid niet ontmoedigen. Zij was reeds lang aan een dergelijke behandeling gewoon geraakt. In haar bijna 40 jarige werkzaamheid alhier had de Missie nog nooit een enkele gunst of weldaad van den kant des Bestuurs in haar Annalen kunnen boeken. Steeds had zij ook daar, waar het recht geheel aan haar zijde was, elken duimbreed van het terrein met veel geduld en taaie volharding moeten veroveren.

Met het oog op een zuinig beheer der financien, riep men de hulp in van vrijwilligers om bij het aanbrengen van zand en steenen voor het dempen hun medewerking te verleenen. Alle omwonenden van Pietermaai hielpen krachtig mede, zelfs van Santa Rosa kwam het volk opzetten en trok vooral op den Zondag, wanneer zij vrijaf hadden, in groote groepen, onder de ouderwetsche begeleiding van *cdchoe coe heroe*, onder het gerinkel der ijzers en het getoeter op koehoorns, onder de cadáns van deze muziek, die de maat van den looppas moest aangeven, en het luidruchtig gezang van de traditioneele volksrefreinen, allen op hun hoofd bakjes of mandjes met zand en steenen dragend, naar het terrein, dat gedempt moest worden. Op diezelfde wijze begon ongeveer 30 jaar geleden ook Pastoor Dahlhaus met den bouw van de kerk van Santa Rosa. Maar hij zelf organiseerde die optochten en reed te paard aan het hoofd van den stoet voorop. Doch in 1861 gebeurde dat alles zonder leiding en er hadden ongeregeldheden plaats en het ging er zeer luidruchtig toe, zoodat reeds den volgenden dag het hoofd der Missie een aanschrijving ontving van den Procureur des Koniugs om hem in kennis te stellen van de ongeregeldheden, die bij het aandragen van steenen en zand voor de demping van het Waaigat op Pietermaai den vorigen Zondag hadden plaats gehad, met verzoek de pastoors op te dragen het volk mee te deelen, dat het zich bij het aandragen van steenen voortaan van alle ongeregeldheden moest onthouden en ten strengste het gebruik van *cdchoe coe heroe* te verbieden. Door dat laatste verbod was voor het volk het pretje er af. Juist het feestelijk karakter en het aantrekkelijke was hun ontnomen en de animo verdween.

Nog veel meer hoofdbrekens kostte het aan het hoofd der Missie aan de noodige geldmiddelen te komen om dien bouw te bekostigen. Reeds in 1861 en 1862 had Mgr. Kistemaker een beroep gedaan op den *Président de l'Oeuvre de la Propagacion de la Foi* te Parijs. Dit schrijven geeft ook eenig inzicht, hoe treurig het toen met den finantieelen toestand van het Vicariaat gesteld was. Voor het jaar 1862 raamde Mgr. zijn schuld op ruim 18.000 gld., terwijl de kosten van den bouw van kerk, school en pastorie op Pietermaai op ongeveer 75,000 gld geschat werden. Deze brief naar Parijs had toch zooveel succes, dat Mgr. voor dat jaar de toezegging ontving van een gift van 5,000 gld.

Met het oog op de spoedige vrijlating der slaven, die reeds voor het volgende jaar op 1 Juli was vastgesteld, wendde de bisschop zich ook tot den Gouverneur om dezen te overtuigen, hoe dringend noodzakelijk het was meer haast te maken met den bouw van kerk en school op Pietermaai, terwijl hij Z. Exc. tegelijk verzocht, den Minister van Koloniën om een ruime bijdrage voor dat doel te vragen, daar de beschikbare middelen ten eenemale ontoereikend waren dien bouw verder voort te zetten. Eenige maanden later op 10 Februari 1863 verklaarde Mgr. K. zich op des Gouverneurs verzoek nader omtrent de beschikbare fondsen voor den bouw dezer kerk. Strikt genomen waren er absoluut geen fondsen voor dezen bouw beschikbaar. Mgr. rekende op de weldadigheid der Katholieken in Nederland en hoopte op een bijdrage van 5 of 6000 gld. Wat de kerkelijke gemeente van Pietermaai door de Zondagsche collecten zou kunnen bijdragen, zou hoogstens maar toereikend zijn om het jaarlijksch onderhoud der gebouwen te bekostigen.

Volgens de laatste berekeningen van deskundigen werden de totaal-onkosten van den bouw van kerk met school en pastorie, in verband met den toenmaligen hoogen prijs der materialen, geraamd op minstens 75,000 gld. Om al deze redenen verzocht Mgr. aan Z. Exc. bij den Minister van Kolonien aan te dringen om een milde bijdrage in deze kosten. Den 31 Augustus van datzelfde jaar gaf Mgr aan den Gouverneur weer nieuwe inlichtingen, nl. dat het ontwerp van de nieuwe kerk met pastorie op Pietermaai was opgemaakt door Pastoor A. Schoonen. (Volgens dit plan zou de kerk 140 voet lang en 60 voet breed worden). Dit ontwerp was door den Heer W. F. H. van Riemsdijk, Luitenant-Ingenieur alhier, beoordeeld en goedgekeurd en de uitvoering er van geschat op een som van 80.000 fl. (Deze luitenant van Riemsdijk is dezelfde, die later voor Gouverneur de Rouville het huis „*Belvedère*" op den Berg van Otrabanda gebouwd heeft. — Dezelfde Pastoor A. SCHONNEN is ook de bouwmeester geweest van het Pensionaat en de kapel van *Welgelegen* en later ook van de kerk van Barber.

De wet van 8 Augustus 1862 betrekkelijk de vrijlating der slaven, verlangde dat het godsdienstig onderwijs onder geëmancipeerden zou worden uitgebreid. Terecht meende Mgr. dus geheel in den geest dier wet te handelen en ook overeenkomstig het verlangen van het Bestuur met de oprichting en stichting dezer kerk op Pietermaai, waaraan [illegible] meest dringende behoefte bestond. Bovendien was Mgr. door de liefdegiften uit het Moederland dat jaar in de gelegenheid gesteld geworden een armeschool op Pietermaai op te richten, waarin dagelijks door geestelijke zusters aan 200 kinderen onderwijs wordt gegeven.

Dit gebouw was 60 voet lang en 22 voet breed.. Wegens gebrek aan bouwmaterialen had men de bovenverdieping niet kunnen voltooien. Later, wanneer deze school geheel zou afgebouwd zijn, zou zij nog aan 150 kinderen meer plaats kunnen bieden. Ook deze school was gebouwd zonder den minsten steun van het Gouvernement. Voor dit jaar 1863 vonden we nog vermeld, dat de Eerwaarde Heer Huigen, kapelaan aan de St. Annakerk, in December speciaal belast werd met de zielzorg van Pietermaai. In den loop van dit jaar was de Eerw. Heer Kieckens, wegens voortdurende ziekte, als pastoor van de St. Annakerk afgetreden en opgevolgd door den Eerw. Heer Frederiks.

(*Wordt vervolgd.*)

PROGRAMMA
1882 1 JUNI 1932.

50 Jarig bestaan der Rozenkranskerk,
op Pietermaai.

Woensdag 1 Juni 7 uur s'avonds plechtig lof
met feestpredicatie van Pastoor Hagemans.
Donderdag 2 Juni 7 uur s'avonds plechtig lof
met feestpredicatie van Pater Bührs.
Vrijdag 3 Juni 7 uur s'avonds plechtig lof
met feestpredicatie door Pastoor van Rooy.
Zaterdag 4 Juni den geheelen dag gelegenheid om te biechten.
Zondagmorgen algemeene H. Communie.
Zondagmorgen 9 uur plechtige Pontificale H. Mis.
Daarna plechtige receptie in koraal der Kerk.
Zondag avond 6½ uur Pontificaal Lof. Past. D. Reisch.

GROEP NEDERLANDSCHE ANTILLEN VAN HET ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND.

Het Nederlandsch Tooneelgezelschap in de Stadsschouwburg!
Verdeeling der plaatsen:

1e Rang	Loges zoowel beneden als boven.
	Voorste gedeelte der zaal.
2e Rang	Middelste gedeelte der zaal.
3e Rang	Achterste gedeelte der zaal.

Er worden uitgegeven, abonnementkaarten voor vijf verschillende voorstellingen en plaatskaarten voor een enkele voorstellieg.

Prijzen der plaatsen:

	A. N. V. Leden	Niet Leden
1e Rang abonnement	fl. 15.—	fl. 17,50
1e Rang plaatskaart	„ 4.—	„ 4.50
2e Rang abonnemt	„ 12 50	„ 15.—
2e Rang plaatskaart	„ 3 50	„ 4.—
3e Rang abonnement	„ 10.—	„ 12.—
3e Rang plaatskaart	„ 2 50	„ 3.—

De kaarten verkoop en plaatsbespreking begint 15 Juni a.s. en zal alleen geschieden bij het Bestuurslid der Groep den Heer Manrique Capriles, „LA MODA" Heerenstraat 7.

Reeds werd medegedeeld, dat het tooneelgezelschap 22 Juni a.s. komt; de data der verschillende opvoeringen en verdere bijzonderheden zullen nog nader worden bekend gemaakt.

Alleen zij, die zich als lid hebben doen inschrijven en de verschuldigde bijdrage van fl. 5.— jaar vóór 15 Juni a.s. hebben voldaan, kunnen aanspraak maken op een ledenkaart.

De prijzen der verschillende plaatsen zijn laag gehouden om zooveel als mogelijk is ieder in de gelegenheid te stellen de opvoeringen te zien.
2—4

Bekendmaking.

De openbare verkooping van de ter Spaar-en Beleenbank van Curaçao van **1 Januari 1930** *tot* **31 December 1930** *onder* **N. U. 6907** *tot en met* **N. X. 3651** *beleende voorwerpen zal aanvangen op* **Donderdag** *den* **5 Mei 1932** *des voormiddags te* **negen uur**, *in het lokaal der vennootschap, en zal worden voortgezet op de volgende* **Donderdagen.**

Belanghebbende worden verzocht den verkoop van hunne panden te voorkomen door **zoo spoedig mogelijk**, *de verschuldigde interesten te voldoen.*

Met de gewoonte om de verkooping uit te stellen, ten einde belanghebbenden meer tijd te geven om hunne intresten te betallen, zal voortaan worden gebroken.

Belanghebbenden worden daarom in hun eigen belang tevens aangeraden met het aanzuiveren van hunne interesten niet te wachten tot dicht bij den aanvangsdatum van de verkooping, daar zij dan gevaar loopen van niet meer te kunnen worden geholpen.

De verkooping zal zonder uitstel 12den Mei 1932 een aanvang nemen

Willemstad, den 14 Maart 1932.
De Voorzitter
10 *P. L. GORSIRA.*